

*Spet kliče nas
venčani maj.*

Foto: MARKO VOMBERGAR

4 • MAJ 2005

BUENOS AIRES LETO 72 +++

Duhovno življenje

Na veliki četrtek v cerkvi Marija Pomagaj. Foto: Marko Vomberger

NA CVETNO NEDELJO pri slovenski maši
v sanjuški stolnici. Foto: Marko Vomberger

OBLETNICA NAŠEGA DOMA V SAN JUSTU.
Foto: Marko Vomberger

Dobri Bog,
v svoji previdnosti
si izbral
Janeza Pavla II.
za najvišjega pastirja
svoji Cerkvi.
Na Zemlji je bil
namestnik
tvojega Sina,
naj ga zato
sprejme k sebi
v večno slavo,
kjer s teboj
v občestvu
Svetega Duha
živi in kraljuje
vekomaj.

ZBOGOM, JANEZ PAVEL II.

Papež je 2. aprila 2005 ob 16.37 stopil skozi vrata večnosti v veselje večne Velike noči

Na Trgu sv. Petra v Vatikanu je to novico več kot 70.000 vernikom, med njimi mnogim romarjem s celega sveta, ki so bili zbrani na molitvenem bdenju, posredoval nadškof Sandri. Tako kot že minule dni in še posebej v petkovem večeru, je množica vernikov pravzaprav napolnila ta trg in tudi osrednjo ulico, ki vodi nanj.

Tudi širom po svetu so se verniki, pa tudi ljudje drugih veroizpovedi, v tem večeru, podobno kot prejšnje dni, zbirali pri molitvi za papeža.

Papež Janez Pavel II., 263. naslednik apostola Petra, ki je leta 1978 postal prvi Slovan na tem položaju, se je kot Karol Jozef Wojtyła rodil 18. maja 1920 v poljskih Wadowicach, umrl pa 2. aprila 2005, na vigilijo nedelje Božjega usmiljenja, ki jo je sam uvedel v jubilejnem letu 2000.

»...Naš nadvse ljubi sveti oče Janez Pavel II. se je vrnil v Očetovo hišo«

Angel smrti se je ustavil v sobi Apostolske palače v Vatikanu. Zvon sv. Andreja je iz bazilike sv. Petra v Vatikanu začel neusmiljeno zvoniti. Svetu je naznanil smrt velikega človeka, Janeza Pavla II. Ko je začutil, da se mu bliža smrt, se je izmučeni Wojtyła obrnil proti oknu, ki gleda na Trg sv. Petra. Z očmi je želel še zadnjič objeti stotisočglavo množico, ki je tam molila rožni venec. »Gledal je na trg, zatopljen v molitev,« je pozneje pripovedoval poljski duhovnik Jarek Cielecki. V nekem trenutku je dvignil desno roko in še enkrat podelil blagoslov

množici. »Ko je množica končala molitev,« je razložil Cielecki, »je z velikim naporom izgovoril 'Amen'.« In izdihnil.

V zadnjih urah mu je srce vedno šibkeje utripalo, vse pogosteje pa je tudi izgubljal zavest. Mons. Stanisław Dziwisz, zvesti tovariš že več kot 40 let, ga ni zapustil niti za hip. Uro pred smrtjo mu je podelil bolniško maziljenje in daroval sveto mašo. Po maši je sedel poleg njega in ga trdno prijel za roko. Z njim je bil na vseh potovanjih. S stiskom roke mu je še enkrat želel povedati, da ga tudi na zadnjem potovanju ne bo zapustil. Okrog njiju so poljske redovnice v solzah molile rožni venec.

Papeža Poljaka so ob smrtni uri obkrožali njegovi rojaki. Poleg Dziwisza in zdravniškega osebja so bili ob njem kardinal Jaworsky, nadškof Rylko, škof Mokrzycki in prijatelj Styczen. Malo pozneje so bili obveščeni o smrti monsinjor Leonardo Sandri in kardinal kamerleng Eduardo Martínez Somalo, penitenciarij kardinal Francis Stafford, državni tajnik Angelo Sodano, dekan kardinalskega zbora Josef Ratzinger in kardinal Jozef Tomko.

Tik pred smrtjo je imel Janez Pavel II. še zadnjo željo. Da bi vzdržal do naslednjega dne, do nedelje, ki je posvečena Gospodovemu usmiljenju. Toda angel smrti je potrkal. Verniki na trgu so molili, on pa je izdihnil. Kardinal Francis Stafford je pospremil umrlega na njegovi zadnji poti z besedami: »Pojdi, duša krščanska, s tega sveta.« Osebni zdravnik Buzzonetti je opravil še zadnje preizkuse, da je potrdil smrt. Po starem običaju naj bi se ob umrlem prižgala sveča. Če plamen ne trepetja, je to znamenje, da se je življenje v resnici končalo. Obraz so mu prekrili z laneno tančico. Nato je kardinal kamerleng slovesno izvršil še svojo dolžnost.

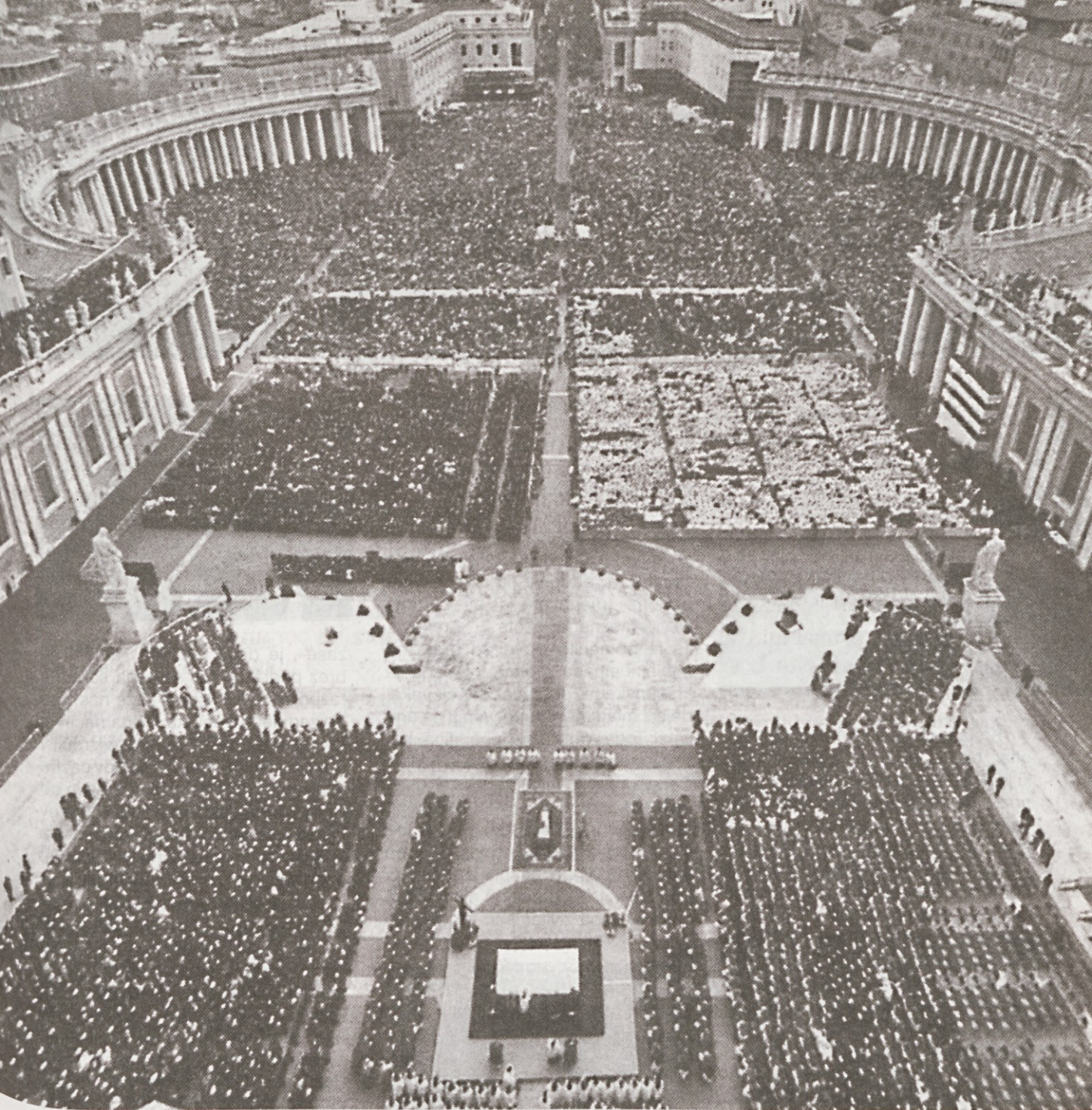
Po starih pravilih bi moral umrlega papeža udariti s srebrnim kladivcem po čelu in tako preveriti smrt. Ravno to pravilo je pokojni Janez Pavel II. odpravil. Ni pa odpravil starega običaja, po katerem je kardinal Somalo še enkrat odgrnil tančico s pokojnikovega obraza in z veliko ljubeznijo izgovoril njegovo ime.

Karol, Carolus. Trikrat ga je poklical in trikrat mu je odgovorila tišina. »Vere Papa mortuus est. - Papež je resnično mrtev!« je tako razglasil kamerleng. In Wojtyła snel pastirski prstan. Tako prstan kot pečat so zdobili. Obdobje papeževanja Janeza Pavla II., med ljudmi poimenovanega tudi Velikega, se je tako končalo.

Skoraj istočasno je prišlo tudi uradno sporočilo tiskovnega predstavnika Joaquina Navarro-Vallsa: »Sveti oče je ta večer ob 21:37 (evropski uri - op.ur.) umrl v svojih zasebnih prostorih. Začeli so se odvijati postopki, ki so v skladu z apostolsko konstitucijo 'Universi dominici gregis«, katero je razglasil Janez Pavel II. 22. februarja 1996.«

Ni bilo treba dolgo čakati, pa je novica prišla tudi na Trg sv. Petra. Monsinjur Sandri je izgovoril tiste težke besede: »Dragi bratje in sestre. Ob 21:37 se je naš nadvse ljubi svet oče Janez Pavel II. vrnil v Očetovo hišo.« Sledila je smrtna tišina. V tišino je žalostno zazvonil zvon sv. Andreja,

Vesoljno romanje v zahvalo Romarju - Pogrebna sveta maša pred baziliko sv. Petra

nato pa še zvonovi preostalih rimskih cerkva. Kardinal Sodano je s stopnic pred baziliko zapel *De Profundis*. Baldahin, ki je običajno stal na tem kraju, so že popoldne odstranili. Pod njim je namreč maševal samo papež ali njegovi pooblaščenici. »Vsi se počutimo sirote,« je spregovoril, »toda bliža se nedelja, Gospodov dan, in vseč nam je misel, da je sveti oče Janez Pavel II. v božji slavi sprejet v hišo Očetovo, kjer je odrešen in živi.«

Uroš Urbanija, *Družina*

Papež nas vidi in blagoslavlja!

Pogrebna sveta maša za pokojnim papežem Janezom Pavlom II. je potekala pred baziliko sv. Petra 8. aprila 2005

Pogrebni obred se je začel še pred mašo s položitvijo pokojnega papeža v preprosto krsto iz cedrovine, na kateri je v

stilu njegovega papeškega grba vdelan križ in monogram M, ki pomeni ime Božje Matere Marije. V krsto je bil položen tudi svinčeni tulec z dokumentom, imenovanim *Rogito*, ki kratko opisuje poglobitve postaje papeževega življenja, ter zbirka medalj, ki so bile skovane v času 26 let in 5 mesecev trajajočega papeževanja Janeza Pavla II. Nato je procesija prišla iz bazilike na trg sv. Petra, za njo pa spreved 140 kardinalov somaševalcev, na čelu s patriarhi vzhodnih katoliških Cerkva. ►

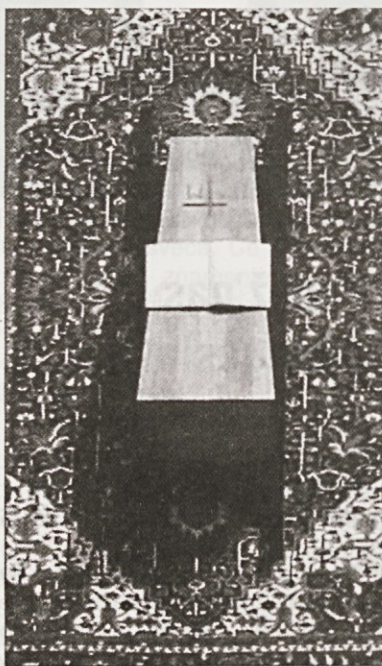
Krsta je bila položena na tla pred oltar, na njo pa evangelijska knjiga, ki jo je listal veter. Komentatorji so ta prizor povezali s podobo vetra, pod katerim se je v Svetem pismu večkrat razodeval Sveti Duh, ki »veje, kjer hoče«. Omemba tega prizora je pomenljiva zato, ker bodo kardinali čez dober teden vstopili v konklave, kjer je absolutni protagonist vsega dogajanja prav Sveti Duh, ki je navdihoval že preroke v Stari zavezi, tokrat pa kardinale našega časa pri izbiri novega papeža.

Pridiga kard. Josepha Ratzingerja je bila razmišljanje o duhovnosti, ki je oblikovala papeževanje Janeza Pavla II. Izhodišče je bil eden pomensko najbolj strnjenih stavkov, namreč poziv, ki ga je vstali Gospod namenil apostolu Petru: »Hodi za menoj!« Ta stavek je po besedah kard. Ratzingerja ključ za razumevanje sporočila, ki nam ga zapušča papež Janez Pavel II.

Sveti oče je bil duhovnik, ki je daroval svoje življenje Bogu, za vse člane božjega ljudstva in za vso človeško družino prek vsakdanjega darovanja, zlasti v težkih preizkušnjah zadnjih mesecev. Tako je postal eno s Kristusom, dobrim pastirjem, ki ljubi svoje ovce. Papež je iskal stik

z vsemi, odpuščal je vsem in imel odprto srce za vse. Tudi danes nam sporoča, da če bivamo v Kristusovi ljubezni, se v njegovi šoli učimo tudi umetnosti resnične ljubezni.

Naslednji poziv »Hodi za menoj!« se je oglasil julija 1958, ko je mladi duhovnik Karol Wojtyła začel novo obdobje na poti za Gospodom. Imenovan je bil namreč za pomožnega škofa v Krakovu. To je pomenilo slovo od pretežno intelektualnega poleta, razlaganja krščanskega pogleda na človeka, dela z mladimi in poučevanja na univerzi. Toda Wojtyła je v moči klica »hodi za menoj« to sprejel, saj je v klicu Cerkve razpoznaval Kristusov glas. Pozneje je spoznal, kako resnična je Gospodova beseda: »Kdor bo skušal rešiti svoje življenje, ga bo izgubil, kdor pa ga bo izgubil, ga bo rešil«. »Naš papež ni nikoli hotel rešiti svojega življenja in ga ohraniti

zase«, je dejal pridigar, »ampak je brez pridržkov dal samega sebe na razpolago za Kristusa in za nas, vse do zadnjega trenutka. Na ta način je izkusil, kako se je vse, kar je izročil v Gospodove roke, vrnilo na nov način: ljubezen do besede, do poezije in do literature je bila eden bistvenih delov njegovega pastoralnega poslanstva in je dala novo svežino, aktualnost in privlačnost oznanilu Evangelija.«

Poziv »Hodi za menoj!« je moč prepoznati tudi oktobra 1978, ko je kard. Wojtyła na poseben način odgovoril na ta poziv, ko je sprejel izvolitev za Petrovega naslednika. »Kristusova ljubezen je bila prevladujoča sila v življenju svetega očeta«, je pojasnil kard. Ratzinger. Kdor ga je videl moliti ali pridigati, to dobro ve. Zaradi te globoke zakoreninjenosti v Kristusu je lahko nosil težo, ki presega zgolj človeške moči. »Hodi za menoj!« spremlja Gospodov poziv Petru, naj pase njegova jagnjeta, hkrati pa tudi napoved mučeništva. V prvem obdobju svojega papeževanja je svet oče, še mlad in poln moči, pod Kristusovim vodstvom odhajal do skrajnih meja zemlje. Pozneje pa je vedno bolj vstopal v občestvo z Kristusovim trpljenjem in spoznaval pomen besed: »Drug te bo opasal in odvedel, kamor nočeš«. Ravno v tem občestvu s trpečim Gospodom je neutrudno in z novo zavzetostjo

oznanjal Evangelij, skrivnost ljubezni vse do konca.

Papež je po besedah kard. Ratzingerja velikonočno skrivnost razlagal kot skrivnost Božjega usmiljenja. V svoji zadnji knjigi Spomin in identiteta je zapisal, da je končna meja zla Božje usmiljenje. Razmišljajoč o atentatu je zapisal: »Kristus je s tem, ko je trpel za vse nas, trpljenju dal nov pomen. Uvedel ga je v novo razsežnost, v nov red, ki je red ljubezni... Trpljenje, ki žge in použiva zlo z ognjem ljubezni, lahko stori, da se tudi iz greha razcveti dobro.« Navdihnjen s to vizijo je papež trpel in ljubil v občestvu s Kristusom, zato je bilo sporočilo njegovega trpljenja in molka tako zgovorno in plodno, je povedal kard. Ratzinger. Ob koncu pa je pojasnil še papežev odnos do Božjega usmiljenja, ki je imelo izredno pomembno vlogo v njegovi duhovnosti. Sveti oče je našel najbolj čist odsev Božjega usmiljenja v Božji Materi. Ko je v rani mladosti izgubil mater, je še toliko bolj ljubil božjo Mater. Besede križanega Gospoda: »Glej, tvoja mati!«, je doživljal, kot da bi bile izrečene njemu. In kot učenec, ki ga je imel Jezus posebej rad, jo je sprejel v globino svojega bitja, postal je »Totus Tuus« - »Ves Tvoj«, od nje pa se je

Papeževo zadnje pismo namenjeno Mariji in Poljski

Papež Janez Pavel II. je svoj zadnji dokument podpisal 1. aprila, torej dan pred smrtjo. Pismu, ki ga je naslovil na generalnega priorja redovnikov pavlincev v samostanu Jasna Gora v Čestohovi, je kot darilo priložil tudi dve kroni za ikono Marije iz Čestohove.

Papeževo zadnje pismo je bilo namenjeno njegovi rodni Poljski. V njem je obudil spomine na to, kar je Bog v svojem usmiljenju storil za to deželo prek Marije in njenega znamenja - torej podobe

Jasnogorske Marije. V mislih je imel predvsem zadnjih 350 let, ki so pretekla od zmagovite obrambe omenjenega samostana in Poljske pred švedskim vdorom.

Janez Pavel II. je na koncu zapisal: »Naj vse to nagovarja tudi naš rod. Naj bodo taki dogodki Božje previdnosti poziv k edinosti v gradnji skupnega dobrega za prihodnost Poljske in vseh Poljakov. Naj bo to poziv k varovanju zaklada večnih vrednot, tako da bo uporaba svobode vodila k izgradnji, ne pa k propadu.«

Sveti oče je Jasnogorsko Marijo prosil, naj njegov narod prek vere v Njeno nepogrešljivo varstvo in obrambo premaga vse, kar ogroža človeško dostojanstvo in dobrobit njegove domovine. Marijinemu materinskemu varstvu je zaupal Cerkev in poljsko ozemlje, da bi prek pričevanja svetosti in ponižnosti v vseh srcih vernikov okrepila upanje v boljši svet.

Sveti oče je v pismu prosil tudi za tiste, ki so odgovorni za prihodnost Poljske, da bi imeli pogum braniti dobrobit republike. Svojo domovino, Cerkev in samega sebe pa je znova zaupal v materinsko varstvo.

Sledi pripis Totus Tuus - ves tvoj. Te zadnje besede Janeza Pavla II. so zelo pomenljive, saj so še zlasti njegovi zadnji trenutki zemeljskega življenja pokazali, kako globoko in povsem je bilo njegovo papeževanje prežeto z geslom Totus Tuus.

učil podobnosti Kristusu.

Nepozabno bo po kardinalovih besedah ostala v našem spominu podoba svetega očeta, zaznamovana s trpljenjem, ko se je na svojo zadnjo velikonočno nedeljo pokazal na oknu apostolske palače in zadnjič podelil blagoslov Urbi et Orbi. Prepričani smo, da je sedaj naš papež na oknu hiše svojega Očeta, nas vidi in blagoslavlja. Da, blagoslovi nas, svet oče, je sklenil dekan kardinalskega zbora svoj nagovor pri maši, mi pa izročamo tvojo dušo Božji Materi, ki te je vodila vsak dan in te bo sedaj vodila v večno slavo svojega Sina, Jezusa Kristusa, našega Gospoda.

Iz slovenske oddaje Radia Vatikan

SLOVENCİ NA POGREBU PAPEŽA JANEZA PAVLA II. V RIMU

ANDREJ POZNIČ iz Ljubljane za Duhovno življenje

Ko smo zvedeli, da je dr. Andrej Poznič vodil veliko skupino mladih iz Slovenije na papežev pogreb v Rim, smo ga prosili za poročilo o tem. Na naša vprašanja je takole odgovoril:

1. Na papeževem pogrebu so bili vsi trije ordinariji. V vladni delegaciji pa predsednik države, predsednik vlade, minister za okolje in prostor Podobnik, dve državni sekretarki. Na pogrebu pa je bil tudi Dimitrij Rupel v vlogi predsedujočega OVSE. Zakaj dve državni sekretarki, ki ju nihče ne pozna in je veliko drugih, ki so višje po rangu (npr. predsednik Ustavnega sodišča), ni znano. Lahko pa to označimo kot diplomatski spodrsrlaj navznoter...

2. V Rimu smo bili s tremi avtobusi. Mladi so zvedeli, da Medškofijski odbor za mladino organizira prevoz, preko valov Radia Ognjišče, po e-pošti (naša baza). O tem pa so poročali tudi drugi mediji (POP TV, RTV Slovenija, Radio Slovenija). V manj kot dveh dneh so bili busi polni. Akcija se je imenovala »36 ur za papeža«. V tem času smo bili v Rimu, se načakali v vrsti in prišli nazaj.

Prevoz so organizirali še Radio Ognjišče in Quo vadis, TRUD, KOMPAS in študentje Teološke fakultete.

Od sv. očeta so se poslovili mnogi Slovenci. Številko je težko določiti, vendar mirno lahko napišemo nad 500 mladih.

3. V Rimu nas je bilo milijon in pol. Srečevali smo druge ljudi v vrsti, tu pa tam s kakim pokramljali, sicer pa smo čakali, da bi lahko naredili tri korake naprej in spet čakali, da se postopek treh korakov ponovi. Tako 12 ur. Stalo nas je po 3, včasih pa tudi po 5 na kvadratni meter... bili smo natlačeni. Veter pa je bil idealen. Pihal je prijazen, svež morski veter, sonce ni pripekalo, je pa gredo. Skratka, vreme je opravilo svoje. Že na večer po pogrebu je deževalo.

4. Ljudje, ki so stali v vrsti, so prišli z enim samim namenom. Da se poslovijo od največjega papeža v dolgih stoletjih. Vedeli so, da bodo čakali, vedeli so, da ne bo mogoče pri papežu moliti. Bili smo tam kot katoličani, kot verniki, kot ljudje. Narodnost ni bila pomembna. Vsi smo bili eno. Potrpežljivost vseh je bila na veliki preizkušnji, a nestrpnosti ni bilo. Vsi smo prepričani, da je umrl velik svetnik! Prepričanje, da se mora postopek voditi po "hitri poti", je bilo enodušno. Presenečalo je število mladih. Bil je njihov papež in to so mu prišli povedat. Lepo se je pokazalo, kako se v pogovorih vedno znova pokaže prepričanje, da je bilo to slovo 'nasvidenje'. Večno življenje in vstajenje sta bila nenehno na ustih vseh, ki smo se o njem pogovarjali.

5. Slovenski mediji so bili v poročanju čisto 'režimski'. Bili so bolj papeški od papeža, bolj 'cerkveni' kot Družina. Če bi tako o Cerkvi in veri poročali vedno, bi bili ljudje zlahka verni. Bilo je neverjetno! ●

IN MEMORIAM

ANDREJ MARKO POZNIČ

Novica o smrti papeža Janeza Pavla II. je bila pričakovana. Že med njegovim smrtnim bojem ga je iz Trga sv. Petra spremljala množica, predvsem mladih, vstop v večnost pa je sprožil val navdušenja in hvaležnosti, ki je milijone ponesel v Rim, da se mu zahvalijo in se mu priporočijo kot novemu svetniku. Na nebu svetništva se je rodila »supernova«, ki s svojim žarenjem nezadržno privablja množice s celega sveta. Mediji, ki se jih je papež vsa leta posluževal, da bi širil veselo oznanilo vsem ljudem na zemlji, so poklekili pred njegovo krsto in napolnili svet s podobami in naukom tega velikega papeža. Vzdušje iz Rima so prenašali po vsem svetu. Takoj po papeževi smrti je bolečino vernikov zamenjalo veselje nad »vrnitvijo k Očetu« našega brata v veri. Od tistega trenutka naprej je Rim začela preplavljati nepregledna množica romarjev, ki je želela še zadnjič videti svojega papeža. Med njimi so tako očitno prevladovali mladi, da tega ni mogel nihče spregledati.

Kaj je nagnilo milijonsko množico, da je za nekaj ur odpotovala v Rim, tam čakala dolge ure, da se je v manj kot minutnem mimohodu poklonila človeku? Množica je prihajala, čeprav so ji pot odsvetovali. Prihajali so, čeprav so slutili, kaj jih čaka. Čeprav sem bil tudi sam med njimi in mi ni žal, ne najdem pravega odgovora. Vem, da je bilo prav in dobro, da smo tako naredili. Vem, da si je Janez Pavel II. zaslužil tako znamenje spoštovanja. Prepričan sem, da bi za tega človeka naredil to 36-urno pot še enkrat. Kakor so mi povedali sopotniki, bi tudi oni storili isto.

Več kot četrto stoletja je bil Janez Pavel II. stalen gost v naših domovih. Prihajal je preko ekranov, radijskih valov in časopisov. Prihajal pa je tudi po svojih obiskih, ki so bili vselej velik dogodek za kraje, ki jih je obiskal. Bil nam je tako blizu, da smo ga smeli celo spremljati na njegovem križevem potu. Ko je nastopil službo in je bil čil in zdrav, si nihče ni mogel predstavljati, da mu bodo krogle atentatorja vzele telesno zdravje in moči. Od leta 1981 naprej je papež veliko trpel. Videli smo in čutili, kako mu bolezen jemlje telesne sposobnosti drugo za drugo. Trpeli smo z njim, ko so ga mediji pokazali v vsej njegovi šibkosti. Trpini vsega sveta so ga imeli za svojega. Bil je vsem zgled Kristusovega prijatelja, ki mu zna slediti na križ in vztraja tam do konca. Dan za dnem je podobnost med Janezom Pavlom II. in Jezusom postajala bolj očitna. S trpljenjem je potrjeval, da so besede, izrečene na tolikih potovanjih, javnih avdiencah, privatnih sprejemih, napisane v enciklikah in pismih, resnične najprej zanj. Papež je veroval v to, kar je učil, in je bil pripravljen stopiti tudi na pot trpljenja in križa, da bi postal podoben Zveličarju. Podobnost je postajala vse večja. Ob smrtni uri še najbolj: nem blagoslov množice na trgu, ki ga je z molitvijo spremljala na dolgi poti umiranja in beseda »Amen!« (Tako bodi!). Kako podobno Jezusovemu »Dopolnjeno je!«. Papež Janez Pavel II. je zaključil svojo herojsko pot na zemlji in šel na dan, ko po judovski tradiciji tudi Bog počiva, v soboto, po svoj počitek. Od velikonočne nedelje pa velja, da Gospod »vse dela novo« (prim. Raz 21,5), in papež se je že pridružil množici svetnikov, ki v

nebesih prosi za nas.

Papež, ki je že »veliki«, bo zagotovo dobil tudi naziv »sveti«. Sveti Janez Pavel II. Veliki! Tako ga bo poznala zgodovina. Več kot četrtina svetovnega prebivalstva se je rodila v času pravkar preminulega papeža. Mladi so bili njegova največja ljubezen; za mlade je gorel, zanje je imel vedno čas in od njih je veliko zahteval. Zahteval je, da odprejo srca Kristusu in zapustijo strah, ki ga življenje brez vere, brez Boga vnaša v srca ljudi. Zahteval je, da se lotijo spreminjanja sveta po poti evangelija, potem ko se je v krvi in krivicah utopil marksistični poskus bolj pravične družbe. Zahteval je od njih, da se ne predajo materializmu in hedonizmu, s katerimi je okužen ves svoboden svet, ker oba prinašata smrt. Svoj glas je dvignil proti kulturi smrti in terjal od verne mladine, da se zaveže Kristusu v Cerkvi, da bi s trdim delom ustvarjala kulturo življenja. Mladi so bili čedalje bolj očarani od takega nagovora. Zavedal se je silne moči kreposti, lepega življenja in je s svojo besedo klical, s svojim zgledom pa vlekel h Kristusu v Cerkev. Milijoni mladih so mu odgovorili. Kdor je hotel videti ali je bil sam v Rimu, je videl, da so bili mladi v velikanski večini med milijoni, ki so se mu prišli zadnjič pokloniti. Za nas je bil »papa« (očka). Strog in dober, nepopustljiv in razumevajoč. V njem smo našli skalo, na kateri smo lahko gradili naše življenje. Vedeli smo, da nam ne laže, da se nam ne prilazuje, da nas ne kupuje, kakor kupujejo glasove politiki ali pa tisti, ki nam hočejo prodati kaj materialnega. On je hotel nas, da nas pripelje h Kristusu. Ni nas hotel zase, ampak Zanj, ki je Alfa in Omega človeške zgodovine. Mislim, da smo to vsi vedeli ali slutili.

»Ko se boš nekoč spreobrnil, utrdi svoje brate,« (Lk 22,32) je Jezus naročil Petru. Mislim, da je papež Janez Pavel II. velik predvsem zaradi tega. Res je, da so njegova potovanja imela političen naboj in so pretresala diktature in totalitarizme. Res je, da je miren propad komunističnih režimov v Evropi in še marsikaj drugega po svetu njegova zasluga. Res je, da je bil edini, ki si je upal Ameriki javno in glasno povedati, da vojne, ki jih začenja, niso ne pravične ne potrebne in jim je ostro nasprotoval. Toda njegove državniške in politične zasluge ne odtehtajo njegove du-

hovne veličine. Zaradi njega mnogi verujejo v Kristusa, umrlega in vstalega. Katoličane ter druge kristjane je kot novi Peter potrjeval v veri v vstajenje. Prva naloga papeštva je postati »temelj edinosti« in ohranjati različnosti. Množica v Svetem mestu je bila živ dokaz, da smo si lahko eno, čeprav različni. Le v Cerkvi je kaj takega v polnosti mogoče! Papeževa smrt je še enkrat pokazala, kaj pomeni vesoljnost in edinost v različnosti.

Za papeža velja, da je dvignil svoj glas za najbolj zapostavljene in brez glasu. V nasprotju z mnogimi »borci za človekove pravice«, ki se v resnici borijo za neupravičene in samovoljno razglašene domnevne pravice privilegiranih obrobni skupin, je papež dvigal svoj glas za milijone in milijone nerojenih otrok. Splav je imenoval »holokavst«, in imel je prav. Boril se je za dostojno in človeško smrt, ki izključuje evtanazijske posege. Boril se je za množice revnih, ki jih krivični mednarodni denarni in gospodarski sistem ohranja v bedi zato, da je peščica nepredstavljivo bogata. Solidarnost in subsidiarnost sta bila v ospredju njegovega socialnega nauka. Evangelij ne potrebuje komunizma ali socializma, da bi bil družbeno učinkovit. »Poroko« teologije osvoboditve z brezboštvom je ostro grajal in obsodil. Dokazal je, da je mogoče tudi drugače, ko je Poljake in ves socialistični Vzhod peljal kakor Mojzes iz suženjstva »Egipta« skozi Rdeče morje v puščavo svobode in odgovornosti.

Papež je bil tako mogočna duhovna osebnost, da je poenotil človekovo bivanje. Vera, prijateljstvo s Kristusom je bilo edina sila, ki ga je vodila. Zato je spremenil svet! Danes je svet boljši kakor takrat, ko je nastopil svojo službo. Dokazal nam je, da lahko spreminjamo svet in zato smo ga dolžni tudi spremeniti. Gorel je in uresničeval Drugi vatikanski koncil. V celoti, ne samo tisto, kar mu je godilo in bilo pri srcu. Ohranil je red mašništva v duhu evangelija in jasno povedal, da Cerkev ni vsemogočna ustanova, ki bi lahko po mili volji spreminjala, kar sledi iz Svetega pisma in tisočletne tradicije. Zato so mu samooklicani »liberalci« pravili »konzervativci« ali kaj hujšega. Ponižnost tega papeža, ki se je zavedal, da je le eden v vrsti mnogih in da imajo v Cerkvi glas in mesto svetniki in nebesih, sedanji in tudi prihodnji rodovi, ki morajo biti skladni

med seboj, je prečudovita. Ponižnost je resničnost. Janez Pavel II. je bil oboje: resničen in ponižen.

»Papež 'ma vas rad!« je rekel mladim v Postojni. Iz tega stavka so se vedno isti nekulturni ljudje v naši deželi očitno posmehovali. Kljub vsemu pa ljudje vedo, da so bile to iskrene in spontane besede človeka, ki nas je imel resnično rad. Nihče danes ne dvomi v to in mladi, tudi tisti, ki ne hodijo v Cerkev ali nimajo nič skupnega s katolištvom, poznajo ta pozdrav, ki je postal program. Ljubezen tega človeka je bila tako pristna in mogočna, da je bilo v njegovem srcu prostora za vse milijarde zemljanov. Vsi smo bili enako ljubljani, čeprav je bila Poljska na prvem mestu. Kljub množicam, ki so se zgrinjale okoli njega, pa papež ni gojil kulta osebnosti. Stalinizem ali hitlerianizem, titoizem ali kakšno pol-potovstvo so mu bili nadvse tuji. Papež se ni prilizoval množici in nikoli ji ni pihal na dušo. V tem je bil tako različen od mogočnikov tega sveta, da nam je lahko tudi to znamenje njegove posebnosti. Papež nam je kazal s prstom in življenjem smisel našega življenja: Jezus Kristus, naš Odrešenik in Zveličar.

Veliko je nalog, ki jih tudi tak papež ni mogel dokončati, kaj šele začeti. Kdo pa more v kratkem času, ki nam je odmerjen na zemlji, vse narediti? Še Bog si je vzel »vso zgodovino časa«, da bi svoje načrte s človeštvom uresničil, kakor si jih je zamislil od začetka. Janez Pavel II. je svoje delo podrejal temu velikemu božjemu odrešeniškemu načrtu. Zato ne bo dolgo, ko se bodo pojavili kritiki, ki bodo dan za dnem blatili njegovo delo in kar smo videli v preteklem tednu tudi zrelativizirali, zmanjšali ali poskusili uničiti. Mislim, da je prav, da je tako. Čim bolj se bodo zaganjali vanj, toliko bolj jasna bo slika, toliko bolj pristna bo njegova veličina. Zlato se namreč v ognju preizkuša, tudi po smrti. Kakor je bil Janez Pavel II. na obeh vseh sveta in so bili mediji do njega ves čas kritični, včasih celo nadvse krivični, tako bodo prav ti kritiki, ki same sebe povzdigujejo na raven »kritične javnosti«, prevzeli vlogo »hudičevih advokatov«, ki bodo iskali dlako v jajcu. Dobro je, da bo tako, ker mora svetništvo zasijati čim bolj jasno. Na koncu bodo tudi oni prišli na začetek, tja, kjer je že vsa množica vernikov. Rekli bodo: Sv. Janez Pavel II, veliki. ●

Oporoka papeža Janeza Pavla II.

*Oporoka z dne 6. 3. 1979
(in poznejši dodatki)*

V imenu Najsvetejše Trojice. Amen.
»Bodite torej budni, ker ne veste, katerega dne pride vaš Gospod« (prim. Mt 24, 42) – te besede me spomnijo na poslednji poziv, ki bo prišel takrat, ko bo hotel Gospod. Želim jim slediti in želim, da bi me vse, iz česar sestoji moje zemeljsko življenje, pripravilo na ta trenutek. Ne vem, kdaj bo prišel, toda tako kot vse, tudi ta trenutek polagam v roke Materi svojega Učitelja: Totus Tuus. V te materinske roke pa polagam tudi vse drugo in vse tiste, s katerimi sta me zvezala moje življenje in moj poklic. V njene roke polagam predvsem Cerkev, pa tudi svoj narod in vse človeštvo. Vsem se zahvaljujem. Vse prosim odpuščanja. Prosim tudi za molitev, da bi se Božje usmiljenje izkazalo za večje kot sta moja šibkost in nevrednost. Med duhovnimi vajami sem ponovno prebral oporoko svetega očeta Pavla VI. To branje me je spodbudilo k pisanju te oporoke.
Ne zapuščam premoženja, s katerim bi se moralo razpolagati. Stvari za vsakdanjo rabo, ki sem jih uporabljal, naj se, prosim, razdajo po presoji. Osebni zapiski naj se sežgejo. Prosim, naj za te stvari poskrbi duhovnik Stanisław (Dziwisz, papežev osebni tajnik, op. prev.), ki se mu zahvaljujem za dolgoletno potrpežljivo sodelovanje in pomoč. Vse druge zahvale pa puščam v srcu pred Bogom samim, kajti na tem mestu jih je težko izreči.
Glede pogreba ponavljam enaka naročila, kakršna je dal sveti oče Pavel VI. (dodatek na robu: Grob v zemlji, brez sarkofaga. 13. 3. 1992). O kraju naj odločijo kardinalski zbor in rojaki.
»Apud Dominum Misericordia et copiosa apud Eum redemptio«

Rim, 6. 3. 1979
Po smrti prosim za sveto mašo in molitve.

5. 3. 1990
Izražam svoje najgloblje zaupanje, da mi je Gospod pri vsej moji šibkosti naklonil vso potrebno milost, da bi bil po Njegovi volji kos vsem nalogam, izkušnjam in trpljenju, kakršnega bo blagovolil zahtevati od svojega služabnika v toku njegovega življenja. Prav tako zaupam, da ne bo dopustil, da bi se kdaj s kakšnim svojim ravnanjem: z besedami, dejanji ali zanemarjanjem opravil lahko izneveril svojim dolžnostim na sveti Petrovi stolici.

24. 2. – 1. 3. 1980
Tudi tokrat sem med duhovnimi vajami premišljal o resnici Kristusovega duhovništva z vidika tistega prehoda, kakršen je za vsakogar izmed nas trenutek njegove smrti. Ločitve od tega sveta – da bi se rodil za drugi, prihodnji svet, katerega odločilno in najzgovornejše znamenje za nas je Kristusovo vstajenje.
Prebral sem torej lanski zapis svoje oporoke, ki sem ga prav tako sestavil med duhovnimi vajami, in ga primerjal z oporoko svojega velika predhodnika in očeta Pavla VI., s tem veličastnim pričevanjem o smrti kristjana in papeža, ter obenem v sebi obnovil zavest o stvareh, na katere se nanaša zapis, ki sem ga (sicer bolj provizorično) sestavil 6. 3. 1979.

Danes bi želel pripisati le to, da mora biti vsakdo zmeraj pripravljen na možnost smrti. In zmeraj mora biti pripravljen stopiti pred Gospoda in Sodnika – in hkrati Odrešenika in Očeta. Tudi jaz sem neprestano pripravljen na to in tisti odločilni trenutek izročam Materi Kristusa in Cerkve – Materi mojega upanja.
Časi, v katerih živimo, so neizrekljivo težki in nemirni. Tudi usoda Cerkve, tako vernikov kot pastirjev, je postala težka in napeta preizkušnja, značilna za te čase. V nekaterih državah (kot npr. v tisti, o kateri sem bral med duhovnimi vajami) se je Cerkev znašla v dobi takega preganjanja, ki v ničemer ne zaostaja za prvimi stoletji, po stopnji neusmiljenosti in sovraštva jih celo presega. Sanguis Martyrum – semen Christianorum. Poleg tega pa toliko ljudi umira po nedožnem, celo v tej deželi, v kateri živimo ...
Želim se še enkrat popolnoma prepustiti

Gospodovi volji. On sam bo odločil, kdaj in kako naj končam svoje zemeljsko življenje in dušnopastirsko delo. V življenju in smrti Totus Tuus s pomočjo Brezmadežne. Že sedaj sprejemam to smrt, zaupam, da mi bo Kristus dal milost tistega zadnjega prehoda ali pashe. Zaupam tudi, da ga bo naredil koristnega za to največjo stvar, ki si ji prizadevam služiti: za odrešenje ljudi, za odrešitev družine človeštva in v njej vseh narodov in ljudstev (med njimi pa se mi srce prav posebej obrača k moji zemeljski Domovini), za ljudi, ki mi jih je še posebej zaupal – za stvar Cerkve, za slavo Boga samega.

Ničesar več ne želim dodajati k temu, kar sem napisal pred enim letom – izrazil bi le še pripravljenost in hkrati zaupanje, h kateremu so me znova nagnile sedanje duhovne vaje.

5. 3. 1982
Med letošnjimi duhovnimi vajami sem (nekajkrat) prebral besedilo oporoke z dne 6. 3. 1979. Čeprav se mi zdi še zmeraj provizorično (nedokončno), ga puščam v obliki, v kakršni obstaja. Ničesar (za zdaj) ne spreminjam niti ničesar ne dodajam, kar se tiče volje, vsebovane v njem.

Napad na moje življenje 13. maja 1981 je na določen način potrdil pravilnost besed, zapisanih med duhovnimi vajami leta 1980 (24. 2.–1. 3.).
Toliko globlje čutim, da sem popolnoma v Božjih rokah – in še naprej ostajam na voljo mojemu Gospodu, izročam se Mu v Njegovi Brezmadežni Materi (Totus Tuus).

5. 3. 1982
P. S. V zvezi z zadnjim stavkom oporoke z dne 6. 3. 1979 (mdr. o kraju pogreba) »naj odločijo kardinalski zbor in rojaki« – naj pojasnim, da mislim pri tem na krakovskega metropolita ali generalni svet Poljske škofovske konference – kardinalski zbor pa prosim, da bi po možnosti ugodil morebitnim prošnjam.

1. 3. 1985 (med duhovnimi vajami):
Še – glede besedne zveze »kardinalski zbor in rojaki«: »kardinalski zbor« »rojaki« ni dolžan vprašati o tem, lahko pa to stori, če bi iz kakšnih razlogov imel to za primerno.

Duhovne vaje v jubilejnem letu 2000

(12. – 18. 3.) – za oporoko

1. Ko je 16. oktobra 1978 konklave kardinalov izbral Janeza Pavla II., mi je poljski primas, kardinal Stefan Wyszyński rekel: »Naloga novega papeža bo popeljati Cerkev v tretje tisočletje.« Ne vem, ali sem stavek navedel dobesedno, a gotovo je bil tak smisel tega, kar sem takrat slišal. Povedal ga je človek, ki je stopil v zgodovino kot primas tisočletja. Veliki primas. Bil sem priča njegovega poslanstva, njegove junaške vere. Njegovih spopadov in njegove zmage. »Ko pride zmaga, bo to zmaga po Marijini zaslugi,« je imel Primas Tisočletja navado ponavljati besede svojega predhodnika kardinala Avgusta Hlonda.

Tako sem bil do neke mere pripravljen na nalogo, pred katero sem se znašel 16. oktobra 1978. V času, ko pišem te besede, je jubilejno leto 2000 postalo že resničnost, ki traja. Ponoči 24. decembra 1999 so se odprla simbolična Vrata velikega jubileja v baziliki sv. Petra, nato pri sv. Janezu v Lateranu, pri sv. Mariji Snežni (S. Maria Maggiore) – ob novem letu, dne 19. januarja pa vrata bazilike sv. Pavla »zunaj obzidja«. Zadnji dogodek se je zaradi svoje ekumenske narave še posebej zapisal v spomin.

2. Tako kot se jubilejno leto 2000 iz dneva v dan in iz meseca v mesec pomika naprej, se za nami zapira dvajseto stoletje, odpira pa enaindvajseto. Po volji Previdnosti mi je bilo dano živeti v tem težkem stoletju, ki odhaja v preteklost, v letu pa, ko moje življenje prehaja v osemdeseto leto (»octogesima adveniens«), se je treba vprašati, ali ni čas ponoviti za svetopisemskim Simeonom: »Nunc dimittis«?

13. maja 1981, na dan atentata na papeža med sprejemom na Trgu sv. Petra, me je Božja Previdnost po čudežu rešila smrti. On, ki je edini Gospodar življenja in smrti, mi je sam podaljšal življenje in mi ga nekako vnovič podaril. Oddlej to življenje še bolj pripada Njemu. Verjamem, da mi bo On sam dal spoznati, do kdaj mi je izpolnjevati to službo, h kateri me je bil poklical 16. oktobra 1978. Prosim Ga, da me blagovoli odpoklicati takrat, ko bo Sam

hotel. »Naj torej živimo ali umiramo, smo Gospodovi« (prim. Rim. 14, 8). Zaupam tudi, da mi bo Božje Usmiljenje naklonilo nepogrešljivih moči za to službo, dokler mi bo dano opravljati Petrovo službo v Cerkvi.

3. Kot vsako leto sem med duhovnimi vajami prebral svojo oporoko z dne 6. 3. 1979. Še nadalje ostajam pri volji, zapisani v njej. To, kar je bilo takrat, pa tudi v času naslednjih duhovnih vaj dopisano, je odsev splošnega težkega in napetega položaja, ki je bil značilen za osemdeseta leta. Od jeseni leta 1989 so se razmere spremenile. Zadnje desetletje minulega stoletja se je osvobodilo nekdanjih napetosti, kar pa ne pomeni, da s seboj ni prineslo novih problemov in težav. Naj velja posebna zahvala Božji Previdnosti za to, da se je obdobje t. i. »hladne vojne« končalo brez oboroženega jedrskega spopada, katerega nevarnost je visela nad svetom v minulem obdobju.

4. Ko stojim na pragu tretjega tisočletja »in medio Ecclesiae«, želim še enkrat izraziti hvaležnost Svetemu Duhu za veliki dar drugega Vatikanskega cerkvenega zbora, katerega dolžnik se čutim skupaj s celo Cerkvijo in zlasti s celotnim škofovskim zborom. Prepričan sem, da bo naslednjim rodovom dano še dolgo zajemati iz bogastva, s katerim nas je obdaril koncil 20. stoletja. Kot škof, ki je bil navzoč pri koncilskem dogodku od prvega do zadnjega dne, želim njegovo veliko zapuščino zaupati vsem, ki so in bodo v prihodnosti poklicani k njenemu uresničevanju. Sam pa se zahvaljujem Večnemu Pastirju za to, da mi je dovolil služiti tej veliki stvari v vseh letih mojega pontifikata.

»In medio Ecclesiae« ... od najmlajših let škofovskega poklica mi je bilo – prav zaradi koncila – dano doživeti bratsko skupnost škofovstva. Kot duhovnik krakovske nadškofije sem spoznal, kaj je bratsko občestvo duhovnikov – koncil pa mi je odprl nove razsežnosti tega spoznanja.

5. Koliko ljudi bi moral omeniti tukaj? Verjetno je večino od njih gospod Bog že poklical k sebi, tiste, ki so še na tej strani, pa naj besede te oporoke priključijo v spomin, vse in povsod, kjer koli se nahajajo.

V več kot dvajsetih letih izpolnjevanja Petrovega služabništva »in medio Ecclesiae« sem doživel naklonjeno

in še kako plodovito sodelovanje številnih duhovnikov, kardinalov, nadškofov in škofov, mnogih duhovnikov, redovnikov – bratov in sester – končno tudi številnih posvetnih ljudi, tako znotraj kurije kot tudi z vikariata rimske škofije in zunaj teh okolij.

Kako naj bi se s hvaležnim spominom ne dotaknil vseh škofov po svetu, s katerimi sem se srečeval v ritmu obiskov »ad limina Apostolorum«? Kako se ne bi spominjal številnih bratov kristjanov – nekatoličanov? Pa rimskega rabina? In toliko drugih predstavnikov nekrščanskih verstev? In toliko predstavnikov sveta kulture, znanosti, politike, medijev?

6. Bolj ko se bliža konec mojega zemeljskega življenja, bolj se v spominu vračam k njegovemu začetku, k staršem, bratu in sestri (ki je nisem poznal, ker je umrla pred mojim rojstvom), k wadowiški fari, kjer sem bil krščen, k temu mestu moje mladosti, k vrstnikom, sošolkam in sošolcem iz osnovne šole, gimnazije, z univerze, v čase okupacije, ko sem delal kot delavec, nato k župniji v Niegowii in krakovski župniji sv. Florijana, k akademskemu dušnopastirskemu delu, k okolju ... k mnogim okoljem ... v Krakovu, v Rimu ... k ljudem, ki mi jih je Gospod še posebej zaupal – Vsem bi rad rekel eno: »Bog vam povrnil!«

»In manus Tuas, Domine, commendo spiritum meum«

A. D. - 17. 3. 2000

Joannes Paulus II.

Prevedel Niko Jež

Od tega je 60 let...

LOJZE KUKOVICA

Od česa je 60 let? Od mnogo česa. Velik zgodovinski dogodek je bil pred 60 leti predvsem konec druge svetovne vojne, najbolj krute in krvave vojne, kar jih je človeštvo doživelo in pretrpelo. Milijone ljudi je zgubilo svoje življenje, brez števila drugih je ostalo pohabljenih. Vojna je povzročila brezštevlnim ljudem strahotno fizično in duševno trpljenje. Neizmerno veliko je vojna uničila materialnih dobrin. Konec vojne je res že daleč, spomin nanjo se pa še zdaleč ni izgubil in se še dolgo ne bo.

Naš slovenski narod pa se letos spominja ne le konca druge svetovne vojne, ampak tudi konca bratomorne revolucije, ki jo je dve leti prej zanetila slovenska komunistična partija. Spominjamo se, kako je pred 60 leti končal oboroženi spopad med tk. imenovano Osvobodilno fronto in slovensko patriotsko vojsko domobrancev. Zgodovina neoporečno ugotavlja, kako je SKP med drugo svetovno vojno začela krvavo revolucijo, da bi prišla na oblast v našem narodu. Ker ni imela nobene možnosti, da bi kdaj po demokratični poti prišla do nje – kot v nobeni drugi komunistični državi – je poskusila priti do nje s silo. Uporabila je čas sovražne okupacije za dosego tega cilja. Seveda je morala svoj podvig slovenskemu narodu pazno prikrivati, ker bi sicer nikakor ne mogla uspeti. Slovensko ljudstvo je bilo v veliki večini verno krščansko ljudstvo, ki mu je bila marksistična ideologija popolnoma nesprejemljiva, predvsem ker je hotela človeku vzeti osebno svobodo in vero v Boga in Cerkev. Zato so komunisti prišli

pred ljudstvo s krinko boja za osvoboditev naroda izpod okupatorja – stopili so pred narod z lažno in varljivo Osvobodilno fronto. S spretno propagando ji je v precejsnji meri uspelo prevarati premnoge poštene Slovence, da so se pridružili OF, misleč, da se v resnici borijo za osvoboditev od nemškega in italijanskega okupatorja. Mnogi so spoznali prevaro prepozno, ker jim je bila brez nevarnosti za življenje pot nazaj zaprta.

Komunisti so, še predno se je ustanovil kak oborožen odpor proti njim, pobili okoli tisoč ljudi med tistimi, ki so jih smatrali za ideološke nasprotnike. Med temi je bilo seveda največ odločnih katoliških fantov, mož in celih družin. Tako so že vnaprej skušali onemogočiti kakršenkoli resnejši odpor proti OF. Toda kmalu so nastopili proti temu poskusu pomembni narodnjaki, med njimi mnogi katoliški politiki in zlasti duhovniki, med njimi na prvem mestu ljubljanski škof Gregorij Rožman. Seveda je bila reakcija SKP na ta poskus onemogočiti revolucionarni boj OF skrajno odločna in kruta. Začeli so mučiti in pobijati svoje nasprotnike, med njimi tudi mnogo duhovnikov. V boju za zmago revolucije so uporabljali vsa razpoložljiva sredstva: krajo in ropanje, sramotenje in laž ter grožnje in umore. V tej sili poštenim Slovencem ni preostajalo drugega, kot da so prišli za orožje, da tako branijo svoja življenja, svojo imovino in svobodo. Pošteno in nedolžno ljudstvo se je upravičeno začelo braniti. Nastale so najprej vaške straže, pozneje slovensko domobranstvo. Tako se je bližal konec voj-

TONE OBLAK: Begunska družina leta 1945, relief na stranskem oltarju v cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejiji. Foto: Marko Vombergar

ne. Mednarodna politika je končno komunistom omogočila oblast nad slovenskim narodom.

Maščevanje nad njihovimi nasprotniki najbrž nima primere v moderni zgodovini. Z zvižajo so dobili v svoje roke domobrance, ki so se nič hudega sluteč predali angleški vojski na Koroškem, od koder so bili vrnjeni v roke slovenskim komunistom. Po hudem mučenju in trpljenju je bila velika večina od njih pobita brez vsakega sodnega postopka. Mnogi drugi so bili na tihem pobiti, spet drugi obsojeni na smrt po tim. ljudskih sodiščih. Koliko je bilo vseh teh in kdo so bili, se morda nikdar v celoti ne bo zvedelo. Po dolgih desetletjih se odkrivajo še vedno nova množična grobišča po vsej slovenski deželi.

Mnogi drugi smo morali zapustiti domovino in oditi v begunstvo, če smo si hoteli rešiti golo življenje. Vsega tega se spominjamo danes po 60 letih. Vsak zase ve za svojo osebno ali družinsko dramo, kar je pomenilo zapustiti domovino in si začeti ustvarjati novo življenje. In sicer v zavesti, da nismo drugega zakrivali, kot da smo v resnici ljubili svoj narod in se zato uprli zločinskemu poskusu, kako uvesti komunizem v našo slovensko domovino. Hujše morda kot vse telesno trpljenje je pa tudi zavest, kako nismo bili in še danes nismo razumeti pogosto niti od tistih, od katerih bi to po vsej pravici smeli pričakovati. Tako nam pogosto ostane le tolažilno prepričanje, da smo ravnali prav in da nam bo, če drugi ne, Bog nekoč to priznal.

Posebno blag spomin zasluži ob tej 60. obletnici naš mučeniški skof Rožman. Težko da je kdo bolj iskreno ljubil svoj narod kot ga je ljubil on. Sprejemal je junaško nase vse trpljenje, ki ga je od nje ga zahteval odločen nastop proti brezbožnemu komunizmu. Razumljivo je, da je bil od komunistov deležen velikega sovraštva, ki se je kazalo že med revolucijo, še huje so se pa hoteli maščevati nad njim po koncu vojne, ko so ga obsodili na 16 let ječe. Kaj vse bi naredili z njim, ko bi ga dobili v roke. Božja previdnost tega ni hotela. Je pa zato v tujini prestal veliko duševnega in duhovnega trpljenja, ko je nosil na sebi krivično obsodbo in pogosto nerazumevanje celo od tistih, od katerih bi smel pričakovati prav nasprotno.

Na žalost se mu še do danes ni popravila vsa krivica. Sovražna propaganda ga je blatila in obsojala še naprej, do smrti in še po smrti. In tako otežkočala pravo sodbo o njem tudi mnogim drugim. Šele počasi prihaja na dan in se priznava vsa njegova veličina. Zato bi bil čas, da bi se mu tudi javno priznale vse velike zasluge, ki jih je narodu izkazoval v najtežjih časih naše zgodovine. Ali ni že zdavnaj prišel čas, da bi se njegovo truplo iz tujine preneslo in slovesno pokopalo v Sloveniji, v ljubljanski stolni cerkvi, njegovi cerkvi, v kateri je tolikokrat učil in svaril svoje vernike in jim kazal pravo pot v tistih zmedenih časih. Že davno bi mu morala domovina na kakšnem častnem mestu tudi postaviti spomenik. Kako čuden občutek morajo imeti premnogi Slovenci, ko morajo še vedno gledati po Sloveniji spomenike na čast narodnim izdajalcem in morilcem, medtem ko ga morda največji narodov

dobrotnik, škof Rožman še nima.

Še mnogo drugega bi se dalo napisati ob 60. obletnici konca vojne in začetka najbolj temnega obdobja slovenske preteklosti. Vendar ne bi bilo prav, če bi gledali samo v preteklost. Opirajo se za naš narod nove, lepe možnosti, če jih bomo le znali uporabiti. Slovenija je postala članica Evropske Zveze. Čeprav je Slovenija majhna dežela, ji v njej pripada dosti važno mesto. Naj v tej zvezi omenim samo eno dejstvo. Morda ne vedo še vsi Slovenci, da je Marija po sestri Luciji, fatimski vidkinji, ki je pred kratkim umrla, razodela, da dvanajsta zvezda v zastavi Evropske Zveze – več kot 12 jih ne bo – pomeni Slovenijo. In da bo prav Slovenija v tej novi Evropi igrala posebno važno vlogo. Bog daj, da bi jo naš narod pravočasno spoznal in jo tudi kar najbolje izpolnil. ●

NAMENI APOSTOLATA MOLITVE

ZA MAJ

SPLOŠNI: Za vse, ki so preganjani zaradi vere in pravičnosti, da bi občutili tolažbo in moč Svetega Duha.

»**B**lagor tistim, ki so zaradi pravičnosti preganjani, kajti njihovo je nebeško kraljestvo. Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali, preganjali in vse hudo o vas lažnivo govorili. Veselite in radujte se, kajti vaše plačilo v nebesih je veliko. Tako so namreč preganjali že preroke, ki so bili pred vami.« Ko je govora o preganjanju, takoj pomislimo na ta odlomek iz Svetega pisma in na celotno zgodovino Božjega ljudstva, njegovo preroško vlogo in iz nje izhajajoče posledice. Prvi del besedila poudarja razlog za preganjanje, ki je od začetka časov: **zaradi pravičnosti**. Drugi del govori o oblikah preganjanja in se sklicuje na Jezusa: **zaradi mene**. Zadnji del pa predstavi skupno značilnost: **že preroke pred vami** (Mt 5,10-12). Preroki prikličejo nase preganjanje, ker razglašajo pravičnost in vero ter pričajo zanj s svojim življenjem. Kot v zgodovini, tako tudi danes po vsem svetu ljudje doživljajo preganjanje, ker s svojo poštenostjo in pričevanjem za duhovne vrednote vznemirjajo okolico in ji predstavljajo »živi očitke«.

Zelo lahko je brati in premišljevati blagre, ko mirno sedi v cerkvi ali v svoji sobi. Ko pa je ogrožena tvoja svoboda ali celo življenje, ko se za tabo zaprejo vrata zaporniške celice, ko te žalijo in lažnivo govorijo zoper tebe, takrat ni lahko. Ko so v ►

nevarnosti tvoji dragi in ko si na milost in nemilost prepuščen rokam svojih mučiteljev, takrat je težko ohraniti duševni mir. In vendar se v zgodovini Cerkve vrs-tijo poročila o mučencih, ki so sredi preganjanja s pes-mijo slavili Boga, »veseli, da so bili vredni trpeti zasra-movanje zaradi Imena« (Apd 5,41). Od kod ta tolaž-ba in moč? Sveti Pavel raz-laga: »Ta zaklad imamo v lončenih posodah, da bi bila ta presežnost moči Božja in ne iz nas. Od vseh strani pritiskajo na nas, pa nismo utesnjeni. Ne vidimo poti, pa jo še najdemo. Preganjajo nas, pa nismo zapuščeni. Ob tla nas mečejo, pa nismo uničeni« (2 Kor 4,7-9). V

opisu Štefanove smrti pa še bolj izrecno beremo, da gre za prisot-nost Svetega Duha (Apd 7,55).

Če se sv. Pavel poslužuje po-dobe telesa, ko govori o Cerkvi, potem lahko trdimo, da po enem človeku, ki trpi preganjanje, trpi celotno Božje ljudstvo, Cerkev. Za-to ne pozabimo, da preganjanje človeka vrže v noč, med mrtvaške sence zla in smrti. Potrebno mu je mnogo svetlobe in veliko tolažbe in moči Svetega Duha, da lahko predre temo trpljenja in stiske ter zagleda rojevanje novega človeka nove zemlje. V veliko tolažbo mu je zavest, da Cerkev moli zanj ali zanj, kot je molila za Petra (Apd 12,5).

MISIJONSKI: Da bi papeške misijonske družbe pomagale Božjemu ljudstvu spoznavati, kakšno vlogo ima pri misijonskem delu.

Vsako leto na misijonsko nedeljo - to je predzadnja nedelja v oktobru - verniki v vseh župnijah po svetu zbirajo prispevke za Cerkev v misijonskih krajih. K molitvi in darovanju nas spodbuja Družba za širjenje vere. Na praznik Gospodovega razglasenja, 6. januarja, otroci darujejo molitve in prihranke za otroke v misijonih. K temu jih spodbuja papeška družba

Otroci za otroke. Družba sv. Pe-tra Klaverja pa ima pred očmi predvsem domače duhovnike v misijonskih deželah. Podpira bogo-slovja in katehiste.

S temi papeškimi družbami Cerkev ohranja pri vernikih po vsem svetu misijonsko zavest. Geslo misijonske nedelje je ze-lo pomenljivo: Vsi verni za vse neverne. Širi naš pogled, da ni-mamo pred očmi le svoje domovine ali svoje celine, ampak ves svet in vse narode, saj je vsem namenjeno odrešenje Jezusa Kristusa.

Nikdar se Cerkev ni omejevala na določeno celino, na Evropo in Ameriko, ampak je vedno pošljala misijonarje do najbolj oddaljenih krajev sveta. Tak duh naj preve-va tudi današnje evropsko in slo-vensko Cerkev. Čeprav je tudi pri nas pomanjkanje duhovnikov, ne smemo pozabiti, da so potrebe v misijonih še večje. Hvala Bogu, v misijonih pa se že porajajo šte-vilni domači poklici. Tako na pri-mer indijski misijonarji že od-hajajo v Afriko in celo v Evropo. V Ljubljani imamo indijske mi-sijonarke ljubezni, sestre Matere Terezije. Slovenska provinca Ma-rijinih sester ima svojo misijonsko

postojanko v Afriki, v drža-vi Benin, in tam je že več poklicev za ta red kot v Sloveniji.

p. Jože Kokalj

SLOVENSKI: Da bi v Evropski uniji ohranili slovenstvo in krščanstvo.

Poteka eno leto, od-kar je naša država uradno postala čla-nica Evropske unije. Va-njo smo vstopili z lepimi pričakovanji, a ne brez kančka nezaupanja. Eno in drugo je imelo uteme-ljene razloge.

Eden od razlogov neza-upanja je bil, da se bomo kot majhen narod med

velikimi preprosto »izgubili«. Če se bomo in kolikor se bomo, je odvisno od nas, od vsakega po-sameznika. Lani (2004) so naši rojaki na Dunaju za Prešernov dan (kulturni praznik) priredili srečanje, na katerem sta bili dve predavanji: eno naj bi imel Francoz in eno Slovenec, oba priznana filozofa. Francoz je go-voril francosko, predavanje so sproti prevajali v nemščino. Dru-gi predavatelj, Slovenec, rojen in šolan v Sloveniji, je odklonil po-nudbo, da bi govoril slovensko, čeprav so mu zagotovili sprotno prevajanje. Govoril je v anglešči-ni, iz katere so ga prevajali v nem-ščino. Poslušalcev, Slovencev in Avstrijcev, deloma tudi Francozov, je bilo nekaj čez dvesto. Tako je pripovedoval eden od udeležencev srečanja.

Če bomo v Evropi ohranili kr-ščanstvo, je prav tako odvisno od vsakogar izmed nas. Skupnost, ka-teri smo se pridružili, nas pri tem ne bo ovirala, pa tudi spodbujala ne. To ni njena naloga ne njen na-men. Naša naloga in naš namen pa mora biti, da za ohranitev kr-ščanstva kaj storimo in da v ta na-men molimo.

p. Franc Cerar

LIZBONA – Portugalska vlada je nizozemski ladji, ki je last organizacije »Ženske na valovih«, povezane z opravljanjem in priporočanjem splava, prepovedala zapluti v portugalske vode. (Ave Maria)

MARIJA DOMINIKAZ MAZZARELLO

red. ustanoviteljica • 1837-1881

13. maj

Ze od leta 1901 delujejo na Slovenskem Don Boskovi salezijanci, ki po zgledu svojega ustanovitelja skrbijo za vzgojo mladine, predvsem fantov. Podobno poslanstvo opravljajo tudi Don Boskove salezijanke ali Hčere Marije Pomočnice, ki so prišle k nam leta 1936 in so odprle v Ljubljani vzgojni zavod, mladinski dom in otroški vrtec. Zdaj delujejo v petih krajih na Slovenskem in skušajo oživiti tiste oblike krščanske vzgoje deklet, ki jih je vpeljala sveta Marija Dominika Mazzarello, današnja godovnjakinja, ki je skupaj s sv. Janezom Boskom ustanoviteljica te redovne družbe.

Marija Dominika Mazzarello se je rodila 9. maja 1837 v vasi Mornese blizu Aleksandrije v južnem delu Piemonta. V zdravi kmečki družini je bilo precej otrok. Marija se ja naučila brati, pisati pa ni znala, kajti v tistih časih so menili, da dekletom šole niso potrebne. Krščanski nauk pa je

znala bolje kot tisti, ki so znali pisati. Vsako jutro je hodila k maši. Pozimi je bila še trda tema, ko je šla od doma v cerkev.

V Morneseju je deloval goreč župnik Pestarino. Ko je papež Pij IX. leta 1854 razglasil versko resnico o Marijinem brezmadežnem spočetju, je v župniji ustanovil družbo Hčera Brezmadežne. Med članicami se je posebno odlikovala Marija Mazzarello. Ko ji je bilo sedemnajst let, je v vasi izbruhnila epidemija tifusa in Marija je junaško stregla bolnikom v svojem sorodstvu. Nazadnje je zbolela še sama in potem, ko je okrevala, ni bila več tako trdnega zdravja. Ko ni več mogla delati na polju, se je izučila za šiviljo in s prijateljico odprla lastno delavnico. Dekleta, ki jih je učila šivanja, je vzgajala tudi v krščanskem življenju. Postala je voditeljica Marijine družbe in si vzgojila dobre pomočnice za svoj apostolat. Kadar je v zvoniku bila ura, je imela Marija navado reči: »To je ena ura manj na tem svetu in ura bližje nebesom.«

Župnik Pestarino je postal salezijanski duhovnik in tako je Don Bosko pobožna dekleta v Morneseju sam spoznal. Že dalj časa je gojil željo, da bi ustanovil žensko družbo za vzgojo deklet in ob srečanju z Marijo Mazzarello je v svoji svetniški daljnovidnosti spoznal, da bo to njegovo zamisel uresničila prav ona. Napisal je pravila nove družbe, ki je zaživela na praznik Marije Snežne, 5. avgusta 1872, ko je v družbo sprejel prvih 15 sester, ki jih je imenoval Hčere Marije Pomočnice. Za predstojnico je izbral Marijo Mazzarello, ker je v njej odkril poseben dar vodstva. Nova družba naj bi bila živ spomenik njegove ljubezni in hvaležnosti do Matere božje za vse do brote, s katerimi ga je nenehno obsipala pri njegovem vzgojnem poslanstvu. Dve leti pozneje je bila Marija Dominika Mazzarello izvoljena za vrhovno predstojnico Hčera Marije Pomočnice. Bila je kakor ustvarjena za to. Skrivnost njenih uspehov je bila v tem, da je to, kar je učila z besedo, najprej pokazala z dejanjem.

Družba se je sprva širila po

Italiji; že leta 1877 je prvih šest misijonark odšlo v Urugvaj in tri leta pozneje v Patagonijo. Danes družba deluje v 66 državah in šteje okoli 18.000 sester. Materna hiša je bila nekaj časa v Morneseju, zatem v Torinu, od leta 1969 pa je v Rimu. Soustanoviteljica Marija Dominika Mazzarello je družbo vodila le devet let, a ji je položila trdne temelje. Zlasti s svojim svetniškim življenjem, ki se je izteklo 14. maja 1881, nekaj dni po njenem 44. rojstnem dnevu. Za blaženo jo je razglasil papež Pij XI. leta 1938, njegov naslednik Pij XII. pa jo je 26. junija 1951 prištel med svetnice.

S. Čuk

Protikatolištvo je v Evropi postalo nov fanatizem

Vpogovoru za italijanski dnevnik Il Messaggero je novinar in pisatelj Vittorio Messori izjavil, da je protikatolištvo v Evropi postalo nadomestilo za antisemitizem, je pa izrazil upanje, da bo to protikatoliško divjanje vernikom pomagalo, da bodo spet odkrili svojo istovetnost.

Ob sklicevanju na italijanskega politika Rocca Buttiglioneja, katerega imenovanje za evropskega pravosodnega ministra je evropski parlament zavrnil zaradi njegovega katoliškega prepričanja, je Messori navedel pregovor, da katoličani skupaj s kadičci in lovci sestavljajo eno od »treh skupin, ki jih politična olika ne štiti in se zato lahko vanje nekaznovano zaletavajo.«

»Hvala Bogu se je antisemitizem nehal. Pa so ga zapadne kulture nadomestile s protikatolištvom,« je rekel Messori. »Prej so bili predmet norčevanja in kritiziranja črnci, ženske, Judje in homoseksualci. K sreči teh skupin zdaj ni več dovoljeno napadati. Ne vidim pa razloga, zakaj bi smeli napadati druge skupine.«

Nato razlaga: »Čeprav muslimani obglavljajo ljudi, nihče ne govori slabo o islamu.« Na drugi strani pa napadi na katoličane požanjejo odobravanje celo v

»zelo dvomljivem« filmu, kot je na primer 'The Magdalene Sisters - Sestre magdalenke«. Kot meni Messori, je to »dokaz tega, kar je bilo prej rečeno: ni samo dovoljeno, ampak celo priporočeno škodovati katoličanom.«

»Buttiglionejev primer se je zgodil prav v tem ozračju. V ozračju, v katerem, kot vemo, nihče ne naredi filma o budističnih gurujah ali o muslimanskih duhovnikih, ki zlorablajo otroke.«

Istočasno pa Messori misli, da morajo verniki »biti zadovoljni s tem protikatoliškim divjanjem in da je protikatolištvo zapadne kulture in islama delo božje previdnosti.«

»Krščanstvo in katolištvo potrebuje nasprotnika, da bi znova odkrilo svojo istovetnost in svojo moč,« razlaga Messori.

»Danes se katoličani podajajo v nevarnost, da bodo postali čvekači, pripravljeni začeti dialog z vsakim, tudi s tistim, ki jih hoče obglaviti. Proti temu majavemu mišljenju so neovrgljive resnice. In kadar te neovrgljive resnice spregovore o homoseksualnosti ali kakih drugih stranpoteh, povzročijo škandal. Ravno to pa katoličani potrebujejo.«

»Kadar Cerkev govori o neopredeljenih ali plehkkih stvarih mirovniške narave, vsak upogne koleno. Ko pa Janez Pavel II. izvaja svojo papeško oblast in stopi izven meja politične zadržanosti in olikanosti, kot je to bilo v primeru dokumenta o vlogi žensk v Cerkvi, ki ga je izdal in podpisal kardinal Ratzinger, prefekt Kongregacije za nauk vere, takrat pa bolj ali manj prikrito protikatolištvo butne na dan,« zaključuje Messori.

Iz revije *Ave Maria*

KRATKE NOVICE

VATIKAN – Papež Janez Pavel II. je 6. oktobra 2004 blagoslovil kip sv. Terezije Jezusa iz Andov (1900-1920) kot prvi kip južnoameriškega svetnika ali svetnice, ki krasi pročelje bazilike sv. Petra. Kip čilske karmeličanke je izdelal čilski kipar Fernando Cox, ki živi v Nemčiji. (*Ave Maria*)

V poganskem svetu

MARKO KREMŽAR

Ljudje okrog nas, najsi živimo v Evropi ali v Amerikah, so po večini krščeni. To dela vtis, da živimo v krščanskem svetu, a na žalost ni tako. Zahodna civilizacija, ki je sicer zrasla iz krščanskih korenin, že dolgo ni več krščanska.

Novice, katere srkamo iz medijev, skoraj nezavestno krojijo agencije, ki niso krščanske in večino sredstev javnega obveščanja preveva poganški duh. Knjige, filmi in televizijski programi skrbno pazijo, da vsaj ignorirajo, če že ne odkrito prezirajo krščansko moralo. Javno mnenje, ki se islamskega fundamentalizma boji in spoštuje judovsko tradicijo, nima nobenega obzira do krščanskih vrednot, do mišljenja in čutenja tako imenovane krščanske večine. Zakaj tudi? Mar se zadnja desetletja kristjani ne obnašamo kot da bi morali prositi oduščanja ves svet, da sploh smo? Iz vseh strani nam očitajo diskriminacijo, pa postajamo v resnici prav katoličani diskriminirani del družbe.

To je prišlo posebno do izraza npr., ko je pred časom sveti oče Janez Pavel II., ob manifestacijah homoseksualcev v Rimu, opomnil vernike z besedami katekizma, da spolni odnosi med osebami istega spola niso v skladu z naravnim redom ter so potemtakem grešni. Poudaril pa je tudi, da takih oseb ne smemo obsojati, jih zapostavljati, marveč moramo biti do njih, kakor do vsakega grešnika, obzirni in usmiljeni. Nekaj tednov prej je Cerkev tudi ponovno opozorila, da je zakrament svetega zakona nerazvezljiv, da zato ne dopušča razveze in zato tudi ne ponovnega zakona. Kdor svojega zakonskega druga zapusti in se ponovno poroči, je v grešnem stanju. Dokler to stanje traja, ne more biti pravega kesanja, ki vsebuje trden sklep, in zato vernik v takem položaju ne more prejeti svete evharistije. V obeh omenjenih primerih ne gre za prehodne cerkvene določbe, marveč

za del nauka, ki ga vsebuje Sveto pismo in ga je Cerkev dolžna ohranjati in oznanjati.

Seveda so Cerkev zaradi teh izjav takoj napadli. Očitili so ji zaostalost, svetemu očetu pa pripisali omejenost, starčevsko nerazgledanost, trmoglavost in svojevoljnost. Zanimivo pa je, da so se pri tem najbolj potegovali za ločene zakonce, ki naj bi jim Cerkev »omejevala pravico« do svetega obhajila, prav ljudje in mediji, ki ne verujejo v zakramente ne v Kristusa Odrašenika in od katerih nekateri javno priznavajo, da so ateisti. Po mnenju teh »branilcev osebne svobode« naj bi bile s katoliškim moralnim naukom nerazumljivo omejevanje tudi pravice homoseksualcev, oni sami pa diskriminirani, čeprav Cerkev ne obsoja spolnih nagnjenj, marveč konkretne seksualne zlorabe in postavlja moralne norme, ki so obvezne za vernike. Težko je razumljivo, da se zgražajo nad moralnim naukom, ki veže katoličane, ljudje drugih verstev in skupine različnih ideoloških predznakov, ki si sicer z vero in moralno ne delajo preglavic.

Seveda so se takoj oglasili nekateri v obrambo papeža in Cerkve, a ob teh razmeroma šibkih obrambah je postalo še bolj jasno, da se katoličani še ne zavedamo globokega miselnega prepada, ki je nastal med verniki, kateri skušajo živeti v skladu s svojo vero, pa med svetom, ki pozna Kristusa morda le po imenu ali iz napadov njegovih sovražnikov.

Ko sem kasneje poslušal in bral mnenja raznih laikov in klerikov, ko so ob omenjenih napadih zagovarjali Cerkveni nauk, sem imel vtis, da govorijo po katekizmu, ki je namenjen vernikom, a da ne najdejo besed, ki bi bile lahko razumljive tudi modernemu poganu. Kako naj razume nauk o nerazvezljivosti zakona, kdor ne veruje, da je Jezus, ki nam ga je posredoval, Bog, pričetnik naravnega reda? Kako naj bi, človek potopljen v civilizacijo, ki

stvari vzame, rabi in odvrže, uvidel, da je človeška oseba daleč nad tržnimi zakoni? Kako naj razume človekovo čast in dostojanstvo, kdor ne verjame, da je ustvarjen po božji podobi? Kako naj verjame, da lahko obstajajo resni razlogi za prepoved prejetja svetega Rešnjega telesa, kdor ne priznava ne svoje, ne splošno človeške grešnosti in ne veruje v božje učlovečenje, kaj šele v odrešenje? Kako naj bi mogli razložiti sprevrženost homoseksualnosti nekemu, ki mu ni mar naravni red, ki morda niti ne ve, kaj je greh, in pozna to besedo le iz kake filmske propagande? Cerkveni nauk je ob odprtem srcu lahko razumljiv kristjanu, medtem ko utegne zveneti ostalim kot nerazumljiv skupek svojevoljnih dolečb.

Zato menim, naj bi bil naš pristop k obrambi katoliških moralnih stališč bolje premišljen. Cerkve naj bi vernikom vztrajno pojasnjevala vzroke in razloge versko-moralnega nauka, po katerem smo kristjani dolžni živeti. Vsem ostalim pa bi morali, po mojem mnenju, najprej približati Kristusa. Govoriti o zahtevni spolni moralnosti nevernim, nima posebnega smisla. Pridigati proti korupciji ljudem, ki vidijo smisel življenja le v užitkih telesa, ne more roditi sadov. Oznanjanje socialne pravičnosti v poganski družbi bo ostalo brez odmeva. Po tej poti ni mogoče širiti krščanstva. Svobodno in naporno sprejemanje božjih zapovedi je lahko le sad vere v Boga Stvarnika in v Jezusa Odrešenika, pa zaupanja v pomoč Svetega Duha, ki je izraz stalno prisotne Božje ljubezni.

Skušati doseči zakonsko zvestobo in moralno življenje s pomočjo državnih odlokov ali propagande, je utopija. Zahtevati zdržnost kot nekako splošno obveznost, v svetu, ki ne veruje nič ali zelo malo, je brezupno in tudi krivično. Nimamo pravice nalagati nekemu breme, ki

ga je mogoče nositi le s Kristusovo pomočjo, če ga nismo znali prej pripeljati do Njega. Ne smemo zahtevati od nevernih izpolnjevanja nalog, katere kristjani sprejemamo prostovoljno, ker verujemo v večno življenje pa tudi, da je Jezusov nauk edina pot do osebne in družbene blaginje. Če želimo, da bi bil svet boljši, da bi naši otroci živeli v okolju, ki bo manj zastrupljeno od tega, ki obdaja nas, imamo le eno pot. Z besedo, z zgledom in z molitvijo moramo seznanjati nepoučene

naj bi bili oznanjevalci blagovesti, uporabljajo dragocene minute in skopo odmerjen prostor navadno le za obsodbo socialnih razmer, za sicer potrebno kritiko neprimernih zakonov, za obrambo cerkvenih pravic in celo za opredelitve na področju dnevne politike, a da je prav malo, če kaj, časa in prostora posvečeno Kristusovi osebi, njegovemu temeljnemu nauku in končnemu smislu življenja.

Sodobna družba drsi vedno hitreje v praktično pa tudi že v teoretično poganstvo, kristjani pa ji govorimo v jeziku, ki je večini že nerazumljiv. Skušamo spremeniti posledice pa pozabljamo na vzroke, predvsem pa na Njega, ki je Pričetek, Pot in Cilj.

Nihče od nas ne more sam spremeniti družbe, v kateri živimo. Vemo pa, da moramo kristjani, kljub vsem omejitvam, v svetu, v katerega nas je postavila Božja previdnost, izpolnjevati svojo nalogo. Ta postane konkretna in osebna ob spoznanju, da se širi vpliv poganstva tudi v naši ožji bližini in da niti mi sami niti naši otroci nismo varni pred njim. Tudi za nas ni dovolj, da poznamo verske zapovedi in prepovedi. Te imajo smisel le v luči Kristusovega križa in njegovega vstajenja. Pa tudi skrivnost greha, tega našega žalostnega spremljevalca skozi

življenje, postane sprejemljiva le v luči Božjega usmiljenja.

Kristjani moramo evangelij in katekizem poznati, predvsem pa skušati živeti v skladu z njuno vsebino v svetu, ki te ne pozna ali jo celo prezira. Do sebe naj bi bili zahtevni, nevernim pa naj bi se približevali z dobroto, ki raste iz vere v pravičnega, a tudi neskončno dobrega Boga. ●

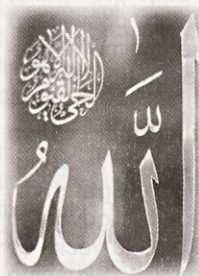
kristjane, drugoverce in pogane z osebo Jezusa Kristusa, z njegovim Usmiljenjem in z njegovo zapovedjo ljubezni. Šele nato bo lahko svetu polagoma razumljiva tudi zahtevnost krščanskega nauka in življenja po njem.

Ko opazujemo verniki v zahodnem svetu od časa do časa na televizijskih zaslonih nekatere zavzete kristjane in celo predstavnike Cerkve, ko beremo povzetke njihovih izjav po raznih dnevnikih, preseneča, da ljudje, ki

Radikalni islam

Alahova vojna z Zahodom

AMBROŽ KODELJA

Po padcu berlinskega zidu je islam postal največji izziv za Zahod. Evropa ostaja za muslimane najmočnejša trdnjava krščanstva. Splača se jo osvojiti. Evropski strokovnjaki za varnost imajo različna mnenja, ali je ta celina prostor miru ali pa prostor, kjer podtalno deluje islamski teror. Nihče ne dvomi, da se islamski teroristi zadržujejo v Evropi, saj v zahodni Evropi živi nad 13 milijonov muslimanov. S širitvijo Evrope na Vzhod pa se je to število skoraj potrojilo.

Vedeti moramo, da ni vsak musliman terorist. Veliko jih je proti terorizmu, ker so velikokrat tudi sami žrtve muslimanskega terorja. Kot pri vsaki religiji obstajajo pa tudi navidezni verniki muslimani, ki islama ne marajo.

Že več let se zapaža porast radikalnega islama, in to ne samo v muslimanskih deželah, ampak tudi v Evropi. Radikalni islam je v določenih krogih vedno užival simpatijo. Zanimiva je tudi ugotovitev, da imajo evropske muslimanske manjšine več radikalnih muslimanov kot pa islamske države. Radikalni islam ni zloraba islama, ampak njegova naravna posledica, zato je boj proti islamskemu terorizmu tako težak. Če bi želeli zatreti islamski terorizem, bi se morali resno spoprijeti s korenino zla, tega pa si skoraj nihče ne upa, ker ve, da ga lahko doleti smrt. Vsak musliman ve, da v islamu je Mohamed s pomočjo Alaha vodil velike in uspešne bitke proti nasprotnikom. Verni muslimani so ponosni, ker se je tako hitro razširila njihova vera, saj jim je uspelo uničiti perzijsko državo in osvojiti Srednji vzhod. Vse to se ne govori na muslimanskih verskih srečanjih, še manj v govorih Bin

Ladna, ampak pri pouku v njihovih verskih šolah.

Vojna v imenu Alaha pomeni za muslimana krepost. Razhajanja ob tem so samo glede cilja, primernega časa ali sredstva, ki je za to potrebno.

Ob tem spoznamo, da miroljubnega islama ni. So pa miroljubni muslimani. V to skupino spadajo tisti, ki so vsaj po imenu miroljubni, ali pa takšni, ki ne želijo imeti nič s tem verovanjem. Islam je bil in bo vera bojevanja. To nam potrjuje tudi dejstvo, da število radikalnih vernikov v islamu stalno narašča. Zanimive so novejša študije, iz katerih izvemo, da 24% Turkov odobrava samomorilne napade na Jude. 31% odobrava atentate v Iraku in na Amerikance. V Jordaniji in Maroku kar 70% ljudi zagovarja samomorilne atentate na Amerikance, medtem ko jih zagovarja atentate na Izrael od 47 do 86 %.

Kakšen odnos pa imajo muslimani do kristjanov? Tu prihajajo na dan alarmantni podatki. Samomorilne atentate na kristjane zagovarja 52% Turkov, 62% Palestincev in 73% Maročanov.

Evropejci smo znatno manj nestrpni do muslimanov kakor oni do nas. Čeprav se bo z leti tudi to verjetno spremenilo. ●

Vprašujete ODGOVARJAMO

LOJZE KUKOVICA

1. Vedno znova se sliši, kako je Cerkev bogata in zakaj vendar potrebuje toliko denarja. Bi mi lahko pojasnili, zakaj vse Cerkev potrebuje in zbira denar?

Vsi želimo, da bi bila Cerkev vsak dan bolj duhovna in manj odvisna od materialnih

dobrin, od denarja. Toda dokler bo hodila po tej zemlji, bo potrebovala tudi tega, da bo mogla izpolnjevati svoje duhovno poslanstvo. V tem smislu pravi cerkveni zakonik, da ima »Cerkev pravico pridobivati, posedovati in upravljati časne dobrine« in da imajo zato tudi verniki »dolžnost, da skrbijo, da ji teh

ne bo manjkalo«. Kje in od koga pa naj Cerkev dobiva te časne dobrine, če ne od tistih, katerim služi, torej od svojih vernikov?

Za katere namene potrebuje Cerkev materialne dobrine? Za primerno bogoslužje, za apostolsko in karitativno delovanje in za primerno vzdrževanje svojih služabnikov, duhovnikov in njihovih pomočnikov. Najprej torej za primerno bogoslužje: zidati mora cerkve in kapele tam, kjer jih še ni; kjer pa so že, mora skrbeti za njih vzdrževanje, opremo in popravljanje. Poleg cerkva in kapel potrebuje za svoje dušnopastirsko delo še prostorov za vso mnogo vrstno apostolsko delovanje; te je treba ne samo zidati, ampak

MICHELANGELO, Mojzes

potem tudi vzdrževati, kar veliko stane.

Bogoslužje samo mora biti Boga vredno, za kar so potrebna liturgična oblačila, liturgične posode in knjige in še mnogo drugih reči. Kdo bi še morda govoril, da bi lahko bile vse te reči bolj preproste in zato tudi manj drage. Pa se Cerkev drži načela, da mora biti bogoslužje res Boga vredno. V misijonih je to navadno zelo preprosto, ker kaj boljšega tamkašnji kristjani ne premorejo. Ne bi bilo pa prav, da bi v bogatih krščanskih deželah Bogu ne dali najboljšega, kar tamkajšnji verniki zmorejo.

Cerkev pa mora vzdrževati tudi svoje služabnike. Ne bi bilo prav, da bi duhovniki in drugo cerkveno osebje moralo samo prositi potrebno za svoje vzdrževanje. Prav je sicer, da živijo skromno in v evangelijskem uboštvi, spet pa ne v revščini. Cerkev mora pa skrbeti tudi za duhovniški naraščaj, torej za semenišča in za vzgojo bodočih duhovnikov. Vse to veliko stane in je naravno, da morajo verniki sprejeti nase nalogo za njihovo pripravo in poznejše vzdrževanje.

Cerkev je pa tudi dolžna skrbeti za karitativno delo. Nobena človeška skupnost ni tako dobro organizirana, da bi krila vse potrebe svojih članov, pa naj gre tudi za najbolj napredne in organizirane države. Vedno bo ostalo še veliko prostora za karitativno delo. V tem sedanjem globaliziranem svetu postaja pa še bolj vidno, koliko polja je še prepuščenega karitativnemu delu. Na stotine milijonov ljudi še vedno živi v človeka nevrednih razmerah, tako da je karitativnemu delovanju Cerkev odprtih še brez števila možnosti in seveda tudi dolžnosti.

Vsak po svojih močeh moramo torej pomagati Cerkvi, da bo ta na vseh omenjenih področjih storila, kolikor bo potrebno in bo mogla.

2. Slišal sem že večkrat, da Cerkev včasih kakšen težak prestopok kaznuje tudi z »izobčenjem«. V čem je ta kazen? Morda v tem, da tak vernik preneha biti član Cerkve? Beseda izobčenje to nakazuje. Mi lahko navedete tudi primer kakšnega kaznivega dejanja, ki ga Cerkev kaznuje z izobčenjem?

Najprej vprašanje: Ali Cerkev sploh kaznuje? Da, tudi Cerkev kaznuje, kot kaznujejo druge družbe, posebej še države. Sicer bi bilo brez pomena dajati zakone, če država ne bi učinkovito poskrbela za njih izpolnjevanje. Zato kdor zakonov ne izpolnjuje, ga država z vso pravico kaznuje. Njena kazen za večje prestopke obstoji predvsem v tem, da zločincu odvzame svobodo za krajši ali daljši čas. V posebno težkih primerih celo za celo življenje, čeprav zločinca navadno pozneje pomilosti.

Cerkev je sicer drugačne vrste družba kot so države. Je duhovna družba, a je v nečem podobna državam. Tudi v Cerkvi lahko zagrešimo resne prestopke, ki ne ostanejo samo v intimnem območju vesti, ampak se pokažejo tudi na zunaj in tako naredijo zunanjo škodo vsej cerkveni skupnosti. V resnici vsak greh škoduje

vsej Cerkvi, kakor tudi vsako obolenje enega dela telesa škoduje celemu telesu. Zato tudi ni isto samo notranji greh in kakšen težak zunanji prestopok, ki ga Cerkev imenuje kaznivo dejanje. Cerkev ne kaznuje zgolj notranjih grehov. Zanje je človek odgovoren le pred Bogom. Cerkev kaznuje le tista težka zunanja dejanja, ki po svoji naravi težko škodujejo verski skupnosti.

Najtežja kazen, ki jo Cerkev naloži za kakšno kaznivo dejanje, je »izobčenje«. Izobčenje ne pomeni – kar sama beseda nakazuje – da Cerkev koga izključi iz katoliške verske skupnosti, torej iz Cerkve. Ne, tega Cerkev niti ne more storiti, ker je krst neizbrisno zaznamoval krščenca za člana Cerkve. Kogar Cerkev kaznuje s kaznijo izobčenja, še naprej pripada Cerkvi. Izobčenje povzroči le, da se kaznovani vernik ne nahaja več v polnem občestvu s Cerkvijo. Cerkev mu za kazen odvzame nekatere pravice, na primer, pravico, da bi sodeloval kot izvrševalec ali kot pomočnik pri kakšnem liturgičnem opravilu; tudi ne sme ne deliti in ne prejeti nobenega zakramenta in ne zakramentala; in končno ne more sprejeti in opravljati nobene cerkvene službe.

Ker je izobčenje najtežja, čeprav ne edina cerkvena kazen, z njo Cerkev kaznuje le najtežja kazniva dejanja. En tak primer je, če kdo naredi splav (odpravo človeškega plodu). Cerkveni zakonik se o tem kaznivem dejanju takole izraža: »Kdor učinkovito oskrbi odpravo plodu, ga zadene vnaprej izrečeno izobčenje« (k.1.398). Kazen izobčenja torej zadene tistega, ki je splav ne samo poskušal narediti, ampak mu je poskus tudi uspel – splav je bil narejen. In sicer ga izobčenje zadene takoj, ko je to kaznivo dejanje storil. To je izraženo z besedama »vnaprej izrečeno« izobčenje. Kakor hitro je bil splav izvršen, je storilec zapadel izobčenju. Ni treba, da bi mu kakšno cerkveno sodišče kazen posebej naložilo. Seveda je že sam poskus narediti splav zelo težak greh, a če ni uspel, Cerkev samega poskusa splava ne kaznuje ►

z izobčenjem.

Pripomniti je še to, da Cerkev more kaznovati s to in drugimi svojimi kaznimi le svoje vernike, ker so le ti njeni podložniki. Vsi tiste torej, ki so zakrivali to težko dejanje, pa niso katoličani, seveda težko grešijo proti Bogu, ki v peti zapovedi prepoveduje ubiti nedolžnega človeka, a ker niso podložniki Cerkve, jih ta ne more kaznovati. A tudi glede vernikov obstajajo še nekatere okoliščine, ki povzročijo, da se ta kazen ne naloži, čeprav je bil splav izvršen. Kdor na primer še ni izpolnil 18 let, tej kazni ne zapade, čeprav je zagrešil splav; tudi ne tisti, ki ni vedel, da Cerkev splav kaznuje s posebno kaznijo (ni pa treba, da bi vedel, da je ta kazen prav izobčenje); in seveda tudi ne tisti, ki ni naredil splava s polno zavestjo in popolnoma svobodno.

V prejšnjih časih je Cerkev kaznovala z izobčenjem veliko več težkih zunanjih prestopkov, po 2. Vatikanskem koncilu se je pa število kaznivih dejanj, ki jih Cerkev kaznuje z izobčenjem, zelo zmanjšalo. Končno je treba pripomniti še to, da ima izobčeni vernik pravico prejeti od Cerkve odpuščanje svoje kazni, kakor hitro se je svojega dejanja skesal in se pokazal pripravljenega zanj zadostiti. ●

KRATKE NOVICE

BERLIN – Petnajst let po padcu Berlinskega zidu vsak tretji otrok v devetih državah vzhodne Evrope in nekdanje Sovjetske zveze kljub gospodarskemu napredku še vedno živi v revščini, kar kaže, da sama gospodarska rast nujno ne izboljša življenja otrok. Leta 2001 je od 44 milijonov otrok na Češkem, Poljskem, v Rusiji, Belorusiji, Albaniji, Azerbajdžanu, Armeniji, Gruziji in Kirgizistanu kar 14 milijonov otrok živel v revščini. (Ave Maria)

Lakota

MICHEL QUOIST – Prevedla METKA MIZERIT

Vsi ljudje smo bratje. Po Kristusovi krvi smo otroci istega Očeta. Kadar v družini trpi ali umrje en član, so vsi drugi žalostni.

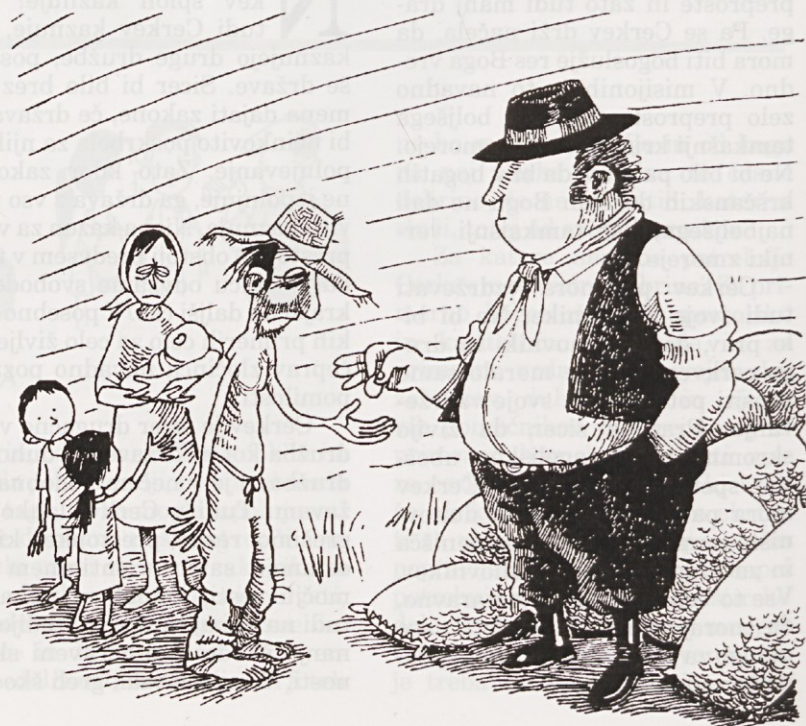
Danes vemo, da na svetu zaradi lakote umre na milijone ljudi. Ne moremo živeti tako kot do sedaj. Čeprav nam naš gospodarski položaj dovoli, je greh živeti v izobilju in uživati več kot potrebujemo za človeka vredno življenje. Boriti se moramo za socialno pravičnejši svet.

Živel je bogatin. Oblačil se je v škrlat in dragoceno tkanino ter se dan na dan sijajno gostil. Pri njegovih vratih pa je poležaval revež, ki mu je bilo ime Lazar in je imel polno tvorov po telesu. Rad bi se bil najedel tega, kar je padalo z bogatinove mize, pa so le psi prihajali in lizali njegove tvore ... (Lk 16, 19-21)

Naročil je svojim učencem: »Posedite jih po skupinah približno po petde-

set.« Storili so tako in vse posedli. Tedaj je vzel tistih pet hlebov in dve ribi, se ozrl v nebo, zmolil nad njimi blagoslov, razlomil in dajal učencem, da so jih delili med množico. Vsi so jedli in se nasitili (Lk 9, 14-17).

Jedel sem, jedel sem preveč, jedel sem, ker so jedli vsi. Bil sem povabljen na razkošno pojedino. Kdo bi me razumel, če ne bi jedel kakor vsi? Vendar, vsaka jed, vsak grizljaj, vsak požirek se mi je ustavljal. Gospod, preveč sem pojedel. Medtem so, ob isti uri, v našem mestu, tisoči čakali v vrsti pri Karitas na krožnik juhe, medtem je neka ženska na podstrešju jedla hrano, ki jo je nabrala v smeteh. Otroci v barakah so jedli včerašnjo hrano, ki je ostala starčkom v

zavetišču.

V istem trenutku se je deset, sto, tisoč nesrečnežev zvijalo od bolečine in so umirali od lakote pred očmi obupanih svojcev.

Gospod, to je strašno; vem, da je resnica.

Ljudje današnjega časa vedo, da ni samo nekaj nesrečnežev, ki so lačni, ampak na stotine in to ne daleč od njihovega doma;

vedo, da jih ni samo na stotine, ampak na tisoče širom naše domovine;

vedo, da jih ni le na tisoče, ampak da je milijone ljudi na svetu, ki so lačni. Danes imamo narisane zemljevide lakote; dežele smrti so tam zaznamovane. Vsiljujejo se nam številke, ki kričijo neizprosno resnico: Tretjina človeštva je podhranjena, več milijonov ljudi umre na leto zaradi lakote,

Indijci ne dosežejo 26 let povprečne življenjske starosti.

Gospod, Ti vidiš ta zemljevid, Ti bereš te številke;

Ne kakor državnik v udobni pisarni, ampak kot oče številne družine, sklonjen na čelo vsakega svojih otrok.

Gospod, Ti vidiš ta zemljevid, bereš od vekomaj te številke.

Ti si jih videl, Ti si jih bral, ko si mi razlagal priliko o bogatinu in ubogem Lazarju.

Ti si jih videl, si jih bral, ko si mi govoril o vesoljni sodbi.

»Lačen sem bil in ...«

Gospod, strašen si!

Ti stojiš in čakaš pri Karitas na krožnik juhe;

Ti si, ki je ostanek hrane pobrane v smeteh;

Ti si, ki se bori s smrtjo izmučen od lakote;

Ti si tisti, ki umira v samotnem kotu.

V drugem kotu te velike dvorane sveta, z drugimi člani naše velike družine sveta,

jaz, ki jem to, kar bi Ti potreboval, da bi lahko naprej živel.

»Lačen sem bil in ...«

Gospod, nekoč mi boš to rekel, če se jaz ne bom daroval za druge. Nikoli ne bom postregel krožnika juhe vsem bratom; preveč jih je; vedno bo ostal kdo, ki bo imel prazen krožnik.

Nikoli ne bomo končali borbe, da bi vsi imeli svoj krožnik juhe.

Gospod, ni lahko dati jesti svetu.

Rajši redno in natančno molim;

ljubše mi je, da se v petek postim,

obiščem bolnika,

darujem nekaj denarja za tombolo in zavetišče.

Vendar to ni dovolj,

to ni nič, če mi boš Ti nekoč rekel:

»Lačen sem bil in ...«

Gospod, nisem več lačen,

nočem biti več lačen;

od sedaj naprej nočem jesti več kot

potrebujem za življenje, da Ti bom

na ta način služil in se boril za svoje

brate,

ker si Ti, Gospod, lačen,

ker Ti umiraš od lakote medtem, ko

jaz odhajam prenasičen.

Stanovanje

V kateremkoli vlemestu sveta je stanovanjski problem tragičen. Spoznati ga, je naša dolžnost. Koliko je bogatih ljudi, ki niso nikoli stopili v revna naselja svojega mesta. Vendar to ni dovolj, o tem moramo tudi govoriti. Javno mnenje je moč in mi smo, ki ga ustvarjamo. Toliko ustanov je, ki prosijo našo pomoč in gotovo bomo našli možnost, da po svojih močeh naredimo nekaj zanje.

Če sta brat ali sestra brez obleke in nimata vsakdanjega živeža, pa jima kdo izmed vas reče: »Pojdita v miru! Pogrejte se in najejta!, ne da bi jima dal, kar potrebujeta za življenje, kaj to pomaga?« (Jak 2, 15-16)

Gospod, nisem mogel zaspati, pa sem vstal, da bi molil. Noč je, veter brije in deževne kaplje udarjajo na okno. Luči v mestu naznanjujejo, da so zunaj živa bitja.

Gospod, te luči me motijo. Zakaj so jih morali prižgati prav tukaj, pred mojim nosom?

Prebudile so me in sedaj sem njihov jetnik, medtem ko mi trpljenje v mestu poje tragično elegijo.

Gospod, ne morem se osvoboditi; preveč poznam to trpljenje.

Vidim jih, pojavijo se kot prividi. Slišim jih, ko mi govorijo, čutim njihove udarce, ker jih poznam; poznal sem jih, ko sem šel spat.

Vem za sobo, kjer se meša okužen dih trinajstih oseb.

Vem za mater, ki postavi stole na mizo, da lahko raztegne blazine.

Vem, da se podgane približajo ostankom hrane in grizejo otroka.

Vem, da ponoči, kadar dežuje, oče vstane in razgrne platno preko postelje, kjer spijo štirje otroci.

Vem za mater, ki spi na stolu, ker na edini postelji, ki jo imajo, spita njena dva otroka, ki sta bolna.

Vem za fanta, ki ponoči uide od doma, ker je naveličan revščine.

Vem, da se moški stepejo za ženske, ker trije zakonski pari spijo na istem podstrešju.

Vem, da se žena odreče možu, ker v baraki ni prostora še za enega otroka.

Zaupajmo v življenje!

*Italijanska škofovska
konferenca
ob 27. Dnevu za življenje*

Vem, da umira mali otročiček,
ki se bo pridružil štirim
bratcem tam zgoraj.
Gospod, vse to vem
in še več;
poznam na stotine primerov
in vedel sem zanje, ko sem
se mirno vlegel na svoje čiste
rjuhe.

Želel bi, da tega ne bi vedel.
Hotel bi, da bi bile to le
izmišljene zgodbe,
da bi bile to le blodne sanje.
Hotel bi, da bi me nekdo
prepričal, da pretiravam,
*da bi mi nekdo dokazal, da so
ti ljudje sami krivi, da so revni,
da so si nesrečneži to zaslužili.*
Gospod, hočem se umiriti, pa
se ne morem. Prepozno je,
preveč sem videl,
preveč sem slišal,
predobro sem zračunal
in sedaj so mi te številke za
vselej ugasnile moj nedolžni
mir.

*Prav je tako, sin moj.
Jaz, vaš Gospod in Bog sem
nejevoljen na vas.
V zori časov sem vam podaril
svet in v tej svoji neskončni
lastnini hočem, da imajo vsi
moji otroci prostor, vreden
njihovega Očeta. Na vas sem
stavil svoje zaupanje, vaša
sebičnost pa je pokvarila moj
načrt.*

*To je vaš največji greh in
veliko vas je, ki ga nosite.
Gorje vam, če po vaši krivdi
umrje, na duši in telesu, en
sam mojih otrok.
Brezbrižnim, zaniknim,
sebičnim, tistim, ki uživajo
udobje in jim ni mar njihov
bližnji, tem bo rekel, da so
dobili plačilo na zemlji. Za njih
ni prostora v moji hiši.*

*Sin moj, pojdi in to noč prosi
odpuščanja zase in za druge.
Jutri pa se bojuj z vso močjo,
ker tvoj Oče trpi, ko vidi, da za
njegovega Sina še vedno ni
prostora v človeških bivaljših. ●*

Cilj človekovega življenja je v odnosu. »Življenje je namreč mreža odnosov, ki zahtevajo da si med seboj zaupamo.« Žal je v današnji kulturi splošno razširjena težnja, da življenje ne spoštujemo dovolj. Življenje pod srcem matere ni sveto, prav tako ni sveto življenje rojenega, a šibkega ali bolnega otroka. Nismo dovolj pozorni do življenja otroka, ki ni ma staršev ali jih sicer ima, toda so odsotni; zato čaka in upa, da jih bo kdaj imel. Nerojeni otroci torej tvegajo, da ne hodo nikdar videli luči sveta; otroci v zavodih pa tvegajo živeti vse življenje v pričakovanju in z željo po nečem, kar se verjetno ne bo nikdar uresničilo. »Ni dobro, da človek ostane sam« (Gen 2). Klican je, da stopi v razmerje z Njim, ki nas je ustvaril, nas ljubi od vsega začetka in nam daruje večno življenje; pa tudi z drugimi, predvsem s tistimi, ki trpijo lakoto po življenju in odnosu: taki so še nerojeni otroci in preštevilni otroci brez staršev. Nerojeni otrok je »ikona in upanje prihodnosti«: stopiti v odnos z njimi, imeti ga od spočetja za osebo je najbolj čudovita pustolovščina za starše. V tem smislu je splav, do katerega prihaja zaradi zavestnega odvrčanja življenja, zaradi površinske ali »iz pokorščine« kulturi absolutnega individualizma, najhujša oblika zanikanja drugega, »najbolj ledena oblika samouveljavitve posameznika, ki prezira drugega, ker priznava samo sebe.« V številnih primerih je splav tragična izbira, sad »gmotne in moralne revščine, obupne osamljenosti, žalostne negotovosti«.

Veliko otrok in mladih preživlja svoja prva leta v zavodih, ker so jih starši zapustili ali jih zaradi najrazličnejših razlogov niso mogli obdržati. Njihova prihodnost

je negotova, saj bodo zavode v naslednjih mesecih dokončno zaprli. Tako se bo za številne družine pojavila priložnost, da »razširijo svojo plodnost« s posvojitvijo ali začasnim rejništvom. Družine, ki je odprta taki možnosti, ne smemo osamiti; okrog nje naj se splete mreža konkretne solidarnosti in pomoči. V tem trenutku so posebno pomembne Kristusove besede: »Kdor sprejme tega otroka v mojem imenu, mene sprejme, in kdor mene sprejme, sprejme tistega, ki me je poslal. Kdor je namreč med vami vsemi najmanjši, ta je velik« (Lk 9,45). Zakaj naj bi torej ne zaupali v življenje, tako da odgovorimo na izziv časa? Od tega bi veliko odnesle družine, ki bi stopile na pot »pustolovščine pogumne plodnosti« in bi tako izkusile, da je »večja sreča dajati kot prejemati« (Apd 20,35). Veliko bi odnesli otroci, ki bi končno našli družinsko ljubezen in toplino, poleg tega pa še gotovost prihodnosti. Končno bi od tega veliko odnesla vsa družba, ko bi videla prepričljiva znamenja, na osnovi katerih bi se lahko razvijala kultura srca.

DD, iz revije *Novi glas*

Predstavitev knjige LETOPIS 1947 – 1997

50 let slovenskega dušnega pastirstva v Argentini

v Galeriji Družina, Ljubljana, 11. februarja 2005

JURE VOMBERGAR

Založba Družina me je prosila, da predstavim v njihovi založbi pravkar izšlo knjigo, ki opisuje delovanje slovenskega dušnega pastirstva v Argentini med leti 1947 in 1997, knjigo, za katero sem zbral material in ga uredil.

(Kako je prišlo do tega projekta in da sem ga prevzel jaz, ki sicer nisem zgodovinar, opisujem v uvodu v knjigo. Tam tudi povem, kako sem si ga zamislil, da ne bi bilo le suho naštevanje podatkov).

Naj tokrat posebej poudarim nekaj dejstev oziroma mojih ugotovitev v zvezi s tematiko omenjene knjige:

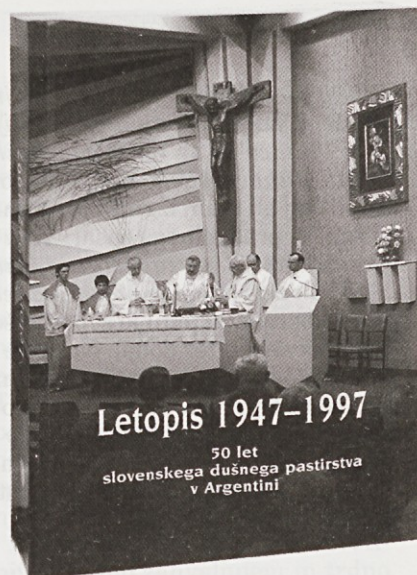
1) Slovenske skupnosti emigrantov, ki je v Argentino prišla po drugi svetovni vojni in revoluciji, ne bi bilo take kot je, če ne bi imeli med nami zavzetih, skrbnih ter Cerkvi in narodu zvestih duhovnikov. Spremljajo nas skozi življenje, od rojstva do smrti in mi cenimo to njihovo skrb. Ugotavljam, da izseljenske skupnosti, ki te pomoči niso bile deležne, oziroma je niso sprejele ali celo odklonile, niso preživele ene generacije. V mislih imam v prvem primeru slovensko emigracijo v Argentino okoli leta 1880, v drugem pa emigracijo med obema vojnama.

2) Med nami sta katoliška vera in narodna zavednost organsko povezani. Obe za nas predstavljata vrednoti. Tisti rojaki, ki opustijo eno od njih, skoraj redno opustijo tudi drugo in se od nas odmaknejo. Nikogar nečemo siliti, da sprejme naše vrednote. Tudi mi sami se moramo vsak dan posebej odločati, če jih sprejememo še za naprej ali se jim odpovemo. Skušnjava je velika. Vrednote pomenijo napor, odpoved marsičemu, žrtvovanje denarja in časa (za katerega pa itak pravijo, da je zlato).

3) To, kar je naša skupnost dosegla in kjer so dosežki posebej

vidni, opazovalce od zunaj tangira, jih ne pusti indiferentne. Tistim, ki so nam naklonjeni, vzbujajo občudovanje, celo o »argentinskem čudežu« govorijo. Naj opomnim, da ta naziv ni nastal pri nas in nam je v zadrego. Nerodno nam je, čeprav smo ponosni na to, kar imamo, in na naše prednike, ki so to ustvarili in so nam vzor. Menimo, da pravzaprav delamo le to, kar smo prepričani, da je dobro in prav, in da je vredno žrtev. Zavedamo pa se tudi, da česa podobnega ni bilo v zgodovini emigracije našega naroda, in upam, da ne bo nikoli več potrebno.

4) Včasih nas kdo sprašuje, koliko časa menimo, da bo naša skupnost še živela. Odgovarjamo nekako takole: »Živeli bomo, dokler bomo sami hoteli; človek kot oseba je umrljiv v doglednem času, skupnost ljudi pa sama odloča, kje,

kdaj, kako in koliko časa bo živela, oziroma če bo sploh še hotela živeti ali ne.« Vendar je tudi to relativno: končno so vse človeške podjetnosti zapisane koncu, le Cerkev ima zagotovilo: »Peklenska vrata je ne bodo premagala.« Poleg tega menim, da odgovor »Živeli bomo, dokler bomo sami hoteli« zveni preveč samozadostno in arogantno. Kot kristjani moramo vedeti, da je le Bog gospodar zgodovine. Mi pa imamo nalogo, da izpolnimo vsakokratne dolžnosti, ki jih skušamo razbrati iz znamenj časa, da so Njegova volja. ●

Društvo slovenskih izobražencev 50 let slovenskega dušnega pastirstva v Argentini

MATJAŽ RUSTJA

»**L**etopis 1947-1997, 50 let slovenskega dušnega pastirstva v Argentini je temeljno gradivo za spoznavanje Slovencev v Argentini, saj so v obliki kronike zabeleženi vsi pomembnejši dogodki v življenju povojne emigracije,« je uvodoma dejal časnikiar Ivo Jevnikar na večeru v Društvu slovenskih izobražencev. Gost srečanja, ki sta ga priredila DSI in Knjižnica Dušana Černeta, je bil namreč avtor zajetnega letopisa arh. Jure Vombergar iz Buenos Airesa. Knjiga je izšla pri Založbi Družina, ki jo je na večeru zastopal prof. Jože Zadravec. Vombergar je črpal gradivo iz revijalnega tiska, ki je izhajalo v okviru slovenskega dušnega pastirstva v Argentini: »Nisem iznašal svojih pogledov in mnenj. Iz objavljenega sem izbiral tisto, kar se mi je zdelo важно. Bogastvo tega dela pa je tudi v tem, da so bili pisci istočasno akterji tedanjega časa.« Hrbtenica letopisa je seveda dogajanje v okviru slovenskega dušnega pastirstva, iz dela pa jasno izhaja slika skupnosti, ki se kaže tudi s svojim narodnim, kulturnim in družbenim značajem. Letopis med drugim bogati letni seznam krstov, porok in smrti, pa seznam tiska (v Argentini je bilo npr. leta 1957 kar 30 revij) in predstavitev glavnih katoliških organizacij. V delu je tudi natančen popis 184 duhovnikov, ki so dalj časa delovali v Argentini. »Začel sem z letom 1947, tudi zaradi tega, da pokažem

razliko med predvojnimi in povojnim delovanjem, da pokažem, kaj je povojna emigracija prinesla. Tega pa ne bi bilo, če bi ne imeli zavednih, Cerkvi in narodu zvestih duhovnikov!» Brez njih bi skupnost izumrla, kot so bolj ali manj izginili prvi emigranti iz 19. stoletja ali tisti iz predvojnega časa. »Vera in narodnost sta pri nas zavezani, če se zapusti ena, zamre tudi druga.«

»Vsak dan se borimo za obstanek vrednot,« je poudaril Vombergar, omenil je sobotne šole in številne oblike organiziranosti ter dodal, da je vse sad zastojnega dela. Oprijela se jih je oznaka »slovenski čudež v Argentini«, Vombergar pa nerad govori o tem: »Delamo le to, kar smo prepričani, da je dobro in prav.« Do kdaj? »Skupnost ljudi sama odloča, nobene garancije pa ni, da bi katerakoli skupnost obstala, samo Cerkev je večna.«

Iz revije *Novi glas*

Levo ob arh. Juretu Vombergarju prof. Jože Zdravec, desno Ivo Jevnikar

REŠENA PO ČUDODELNI SVETINJI NAŠE LJUBE GOSPE

MARA H. PLEŠKO

Ljubezen in zaupanje v čudodelno svetinjo Matere božje so nam vcepile naše učiteljice uršulinke. Od zgodnjih otroških let sem imela svetinjo vedno pri sebi. Takrat nisem molila za varstvo, saj smo živeli v najbolj mirni deželi na svetu. Pa je prišla vojna in vse se je spremenilo. Naša domovina je postala pravo bojno področje. Partizani so izzivali okupatorja, ta pa

je izvajal grozne represalije. Nihče ni bil več varen in na vsak korak nam je pretila smrtna nevarnost. V smrtni nevarnosti sem bila šestokrat, pa sem se rešila po Marijinem opozorilu. Njej sem se vedno priporočala. Bila sem uslužbena v tekstilni tovarni in pred delom sem bila vsak dan pri sveti maši. To je bil moj najhujši »greh«, da sem bila od partizanov obsojena na smrt. Pa tudi gestapovci so mi bili vedno za petami, ker so me pri njih tožili, da sem komunistka.

Toda Mati božja Marija me je čudovito varovala. Opisala bom tri slučaje, kjer sem bila res čudežno rešena.

1 – Nekoč me je moj šef poslal v Slovenjgradec. Morala sem nesti neko pismo. To nalogo sem prav nerada sprejela, ker je bil na tej progi vlak vedno napaden. Tudi na ta naš vlak je bila nastavljena bomba. 200 metrov pred bombo pa je vlak ustavil in bili smo rešeni. Kako smo se rešili? Uslužbenec na postaji je po končanem delu šel domov. Pot ga je vodila mimo

tira, kjer je zagledal nastavljeno bombo. Takoj je stekel nazaj na postajo, iztrgal zastavico iz rok postajenačelnika in hitel vlaku naproti. 200 metrov pred bombo je vlak ustavil in bili smo rešeni. Hvala neznanemu fantu in Materi božji.

2 – 26. maja 1944 so partizani odpeljali v noči mojega očeta in ga grozno mučili. Mi smo se potem preselili bliže mesta. Hiša, kamor smo se vselili, je bila nasproti vojašnice. Neko popoldne je priletelo malo partizansko letalo in zbombardiralo vojašnico. Ena bomba pa je priletela tudi v našo hišo, napravila veliko luknjo v zidu in obležala v kleti in ni eksplodirala. Tisto noč, preden sem se zbudila, sem bila opozorjena, naj zapustimo hišo, prepričana sem, da po Marijini priprošnji. Takoj drugi dan sem prosila mojega šefa, da nam je pomagal preseliti se v prejšnje stanovanje. Čez par dni se je bombni napad ponovil in sicer opoldne, ko smo prišli z dela na kosilo. Če bi bili v prejšnji hiši, bi bili vsi mrtvi, ker je bila močno

zbombardirana in vsa porušena. Ko sem prišla popoldan v pisarno, mi je moj šef čestital. Toda rešil nas je on in nebeška Mati.

3 – Najbolj čudežno rešitev pa sem doživela na postaji v Celovcu. Na postajo sem prišla 30 minut pred odhodom mojega vlaka. Takrat je železniška uprava odredila, naj potniki pridejo na postajo šele pet minut pred odhodom vlaka, da bi bilo čim manj človeških žrtev v primeru bombardiranja. Torej sem morala čakati skoraj pol ure pred postajo. Tam sem se sprehajala, poslušna odredbi železniške uprave. Ko sem se oddaljila od postaje, mi je nek notranji glas veleval, naj se ne oddaljim preveč. Ko sem se spet hotela oddaljiti, sem doživela nekaj, kar me še danes strese mrz (stara sem 82 let). Neka nevidna sila

me je sunkoma obrnila in mi velela: »Pojdi takoj na postajo!« Razumela sem, da je to Marijin ukaz. Nemudoma sem ubogala in ko sem prišla na peron, je že prišel tudi moj vlak. Takoj smo morali vstopiti – bili smo trije potniki – in vlak je odbrzel, 20 minut pred napovedanim časom. To je bilo za nemško oziroma avstrijsko točnost nekaj nezaslišanega, kljub vojni. Takrat zaslišimo pisk sirene. Zatulila je še dvakrat, to je bil znak: bombniki letijo nad Celovec. Sedaj sem razumela, železniška uprava je bila predčasno obveščena in vlak je moral oditi, čeprav prazen. Vlak je drvel, da bi čim prej prišel iz nevarnega območja. Sele proti Podrožici in v tunelu se je upočasnil. Prišla sem srečno domov in nisem niti slutila, kakšni nesreči sem ušla.

Drugo jutro, ko sem prišla v

pisarno, me je moja souradnica in dobra prijateljica zelo zaskrbljena čakala. Razveselila se je, ko me je zagledala. Vprašala me je, ob kateri uri sem odšla iz Celovca. Ko sem ji povedala na kakšen način sem vzela vlak, ki je predčasno odšel iz postaje, je vzklila: »Ampak to je prav čudežni slučaj!« Od nje sem zvedela, da je bila celovška postaja popolnoma zbombardirana. Tam so našli grozno smrt vsi, ki so prišli pet minut pred 12. uro na postajo. Še vedno se z bolečino spominjam teh ubogih žrtev. Med njimi bi lahko bila tudi jaz.

Mariji in njeni čudodelni svetinji se vedno zahvaljujem in trdno zaupam v Njeno varstvo. **Hvala ti, Marija, za vsa leta mojega življenja. O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k Tebi zatekamo!** ●

LETO BREZ SONCA

MARKO KREMŽAR (10)

Vrnitev (II)

Vlak se je ustavil v Kranju. V našem vagonu je vladala grobna tišina. Nihče se ni premaknil. Sprva tudi od zunaj ni bilo ničesar slišati, potem pa se je približalo kričanje. Zaslišali smo, da so se ropotaje odprla vrata enega voza, potem drugega ... Kričanje je naraščalo. »Kurbe bele!« »Prokleti belčki!« »Ali smo vas le dobili ...« Vreščanje se je stopnjevalo. Pričeli so tolči po našem vagonu in poskušali odpreti vrata. Naenkrat se jim je posrečilo. Pred nami je zazijala odprtina, v njej pa vse polno kričečih obrazov, kap z rdečo zvezdo, rok, od katerih so nekatere vihte puške, druge pa žugale s stisnjenimi pestmi. Hip nato je nekdo porinil skozi odprta vrata strojnico in jo nameril na nas. »Dol! Hitro dol!« so nam kričali. Proga je bila očitno toliko višja, da so partizani, ki so stali ob njej, bili precej pod nami. Strojnica, ki je premikala cev od ene strani vagona na drugo, je merila od spodaj navzgor, a ni bilo dvoma, da če prične njen lastnik streljati, ne bo ostal nihče živ. Najbližji vratom so

pričeli skakati na tla. Ostali smo jim sledili.

»Prokleti belčki! Pa smo vas dobili!« Zdelo se mi je, da se kričanje okrog nas zliva v eno samo, polagoma že nerazumljivo viхро. Padalo je po nas, po hrbtih in po ramah, a udarcev nisem čutil. Bilo je pregrozno, da bi moglo biti res.

S puškinimi cevmi so nas zrinili v vrsto s hrbtom proti vlaku. Nekdo mi je potegnil iz rok vojaški plašč. Prevzel me je čuden, nepopisen strah pred vsem, kar se je godilo okrog mene. Bil sem kakor otrpel. Ko smo končno vsi stali ob vlaku, sem videl, da partizanov v resnici ni bilo veliko, a da so vsaj nekateri od njih dobro oboroženi. Postavili so se nekoliko v stran, da bi lažje streljali, če bi bilo treba.

Nekje v smeri prvega, potniškega vagona, v katerem so bili častniki z ženami, je počil strel. Koga so ustrelili? Ali se je branil ali se je ustrelil sam? Presenečen sem ugotovil, da strel ni nikogar razburil in menda tudi ne presenetil. Okrog omenjenega voza ni bilo nobenega premika. Ali so čakali, da spravijo oficirje z vlaka kasneje ali so jih že odpeljali?

Vrsta se je pričela pomikati. Prav spredaj sem zagledal policijski oddelek, ki mu je poveljeval, mislim da poročnik Hlebec. Do takrat nisem vedel, da so bili v našem transportu. Pred nami se je že pomikala proti mestu tudi manjša skupina srbskih vojakov, ne vem, ali četnikov ali »dobrovoljcev«. Le kdaj so jih Angleži vtaknili med nas? Potem smo prišli na vrsto domobranci.

Gnali so nas skozi Kranj. Komaj smo prišli na cesto, nas je sprejela večja skupina kričečih civilistov. Psovali so nas, tu in tam je med nas priletel kamen. Domobranski tehnični bataljon je šel svojo zadnjo pot. Še smo stopali v redu, čeprav zapuščeni, opljuvani in pretepani.

Ljudi ob cesti je bilo vedno manj, naša vrsta se je raztegnila in tako je bilo tudi partizansko spremstvo vedno bolj na redko postavljeno. Ko smo šli proti vrhu klanca, sta stopala blizu mene dva zelo mlada partizana. Bila sta pol civilno napravljena, na glavi sta imela kapi s peterokrako rdečo zvezdo, na ramah puški, ki sta jima nerodno opletali. Nista nas tepla pa tudi ne psovala. Začudeno sta gledala, kaj se dogaja. Prišlo mi je na misel, da jima ne bi bilo težko iztrgati orožja. A zakaj? Ali nas ni zapustil ves svet?

Ko smo bili spet na ravnem in smo se že bližali taborišču, sta se nam ta dva mlada partizana spet približala. Eden je stopil trdo k naši vrsti. Mislim sem, da bo pričel pretepati, pa je zašepetal: *»Dajte no že značke s kap, ko pridete v taborišče vas bodo preteпали, če ne snamete tistih vaših znakov ...«*

Potem se je vrnil k svojemu prav tako mlademu tovarišu in rekel na glas, da smo vsi slišali: *»Glej jih hudiče, kako so zavedni! Še zdaj nočejo dati s kap svojih značk.«*

Večina je imela na kapah slovensko belo-modro-rdečo kokardo, ki smo jo nosili domobranci, nekateri pa tudi že srebrne ščitke slovenske narodne vojske. Bili smo ponosni na svoje značke. Po opozorilu pa smo jih le odpeli ali potrgali s čepic, jih skrili po žepih ali pa pometali v travo ob cesti, predno smo prišli do vrat koncentracijskega taborišča.

Partizani, ki so nas sprejemali ob zamreženih vratih taborišča, so nas kriče in z udarci delili v skupine po 40 mož, v vrsti po dva in dva. Ne vem, kdaj so mi iztrgali krušnjak, iz katerega sem malo prej še na klanec kljub strahu skrivaj pojedel zadnjo zalogo sladkorja. Niso pa mi vzeli skoraj praznega in zdelanega nahrbtnika. Nihče med nami ni govoril. Oziral sem se po lesenih barakah, obdanih z bodečo žico. Kaj bo z nami? Kot menda vsi v bataljonu sem se pričel tudi jaz pripravljati na smrt.

Vsako skupino so odvedli v drug konec taborišča, tako da se nismo videli med seboj. Nas so odpeljali z glavnega dvorišča nekam na levo, za barake. Postavili so nas tako, da smo imeli za hrbtom žično ograjo, za katero je bil nekaj plot, pred seboj pa manjše peščeno dvorišče, ki se je nehalo s steno lesene barake. Potem so nam rekli, naj se poravnamo v eno vrsto. Pred nas je skupina partizanov namestila dve strojnici in ju pripravila za strel. Drugi so se odmaknili, strojničarja vsak s svojim pomočnikom sta ostala.

Polagoma se je pričelo mračiti. Iz drugega konca taborišča je bilo slišati drdranje strojnice in pikanje pušk. Prepričani smo bili, da streljajo naše tovariše. Enako so mislili - kot smo zvedeli kasneje - tudi oni. Upal sem, da sem na smrt pripravljen. Od nekod je prišel partizanski oficir. Stopil je desno od nas in ukazal strojničarjema: *»Lezi! Nišani!«* To je bila srbska komanda pred streljanjem, ki so jo prevzeli tudi slovenski partizani. Strojničarja sta legla in pomerila. Cevi strojníc sta gledali v nas in se počasi premikali levo in desno. Zdaj je manj-kalo le še povelje *»Pali!«* in pričeli nas bodo kositi ...

Od ust do ust smo si drug drugemu šepetali: *»Zmoli kesanje ..., zmoli kesanje ..., zmoli kesanje ...«* Šepet je prišel z moje desne in jaz sem zašepetal tovarišu, na moji

levi: *»Zmoli kesanje ...«* Potem smo tiho čakali. Bili smo združeni za pot v večnost.

Po kratkem molku je partizan, ki je poveljeval, ukazal strojničarjema, naj vstaneta. Brezbrižno sta to storila in se pričela pogovarjati s pomočniki. Na levi jih je bilo še nekaj, ki so nas stražili od strani. Čez čas se je poveljnik spet postavil ob naši desni. Ponovil je povelje, naj ležejo k strojnicam in pomerijo ... Spet smo čakali, da pade povelje za strel. Dobro se spomnim, kako se mi je utrnilo, da bo Zmago, ki je stal na moji desni, padel, tik predno zadene krogla mene, če bodo pričeli streljati z desne. Če bodo pričeli na drugem koncu, bom padel jaz pred njim ...

Ne vem, koliko časa so merili v nas s prstom na petelinu. Potem je spet prišlo povelje strojničarjema, naj se dvigneta. Vstala sta in s pomočnikom čakala stoje, pred njimi pa smo čakali mi. To se je ponovilo večkrat. Nisem štel kolikokrat. Čas se je ustavil.

Naenkrat so nam ukazali, naj se spet postavimo v dvostope. Odgnali so nas na glavno dvorišče, kjer smo se znašli spet skupaj ... ves bataljon. Pa nismo bili vsi. Častnikov in tistih nekaj civilistov, ki so bili z njimi, ko smo prišli v Kranj, ni bilo med nami. Tudi Srbov in oddelka ljubljanske policije nisem opazil.

Nekje za partizani sem videl nemškega vojaka, ujetnika, ki je z metlo nekaj šaril po dvorišču. Nihče se ni zmenil zanj. Kasneje sem videl, da jih je bilo v taborišču še več. Takrat pa se mi je zdelo, kot da je prikazen, ki živi v drugem svetu, zunaj navala sovraštva, ki je obdajalo nas.

Nagnali so nas v štirikot, ki so ga s strojnicami zaznamovali sredi dvorišča. Zagrozili so, da bo vsak, kdor bo stopil le korak iz vrste, ustreljen. Stali smo tesno drug ob drugem in skušali biti čim bolj pri miru, da ne bi koga nehote potisnili iz štirikota.

Nedaleč proč sem slišal glasove srbskih ujetnikov. Nje so očitno stražili srbski partizani. Ujetniki so jih glasno prepričevali, da so bili zapeljani in ponavljali, da so vsi Srbi bratje.

Prosili so milosti. Med nami ni nihče prosil za milost, ne takrat in ne kasneje. Preveč jetnikov so rdeči pobili med revolucijo, da bi zdaj lahko upali.

Bil sem silno utrujen. Edino, kar sem si želel, je bil spanec. Pa so kar naprej hodili okrog nas in če se je kdo približal, je bilo, da si je koga med nami »privoščil« z udarci.

Ko je bila že trda tema, smo dobili dovoljenje, da lahko poležemo tam, kjer smo. Vsak, ki bi stopil iz štirikota, bo ustreljen. Počasi smo počepali in pazili, da ne bi koga porinili čez namišljeno črto, ki jo je varovala strojnica. Potem smo sedli, se naslonili drug na drugega in končno polegli tako, da smo bili en sam klobčič teles. Bili smo izčrpani.

* * *

Ne vem, koliko časa sem spal, ko me je zbudilo strašno kričanje. Dvorišče je bilo v temi in le od barak je prihajalo nekaj svetlobe. Partizani so pričeli »zasliševati«. Hodili so okrog nas. Na slepo so ukazali temu ali onemu, naj vstane in stopi pred nje. Nato so ga

spraševali po imenu, kje je doma, iz katere čete je, kje se je boril, potem pa pričeli vpiti, preklinjati in biti po njem. V tehničnih četah nas je bilo precej, ki nismo bili nikdar v boju. Spomnim se, da je nekdo na vprašanje, kje se je bojeval, povedal, da nikjer, ker je kuhar. Podivjali so. »Kurba bela, ko ste nas hajkali, pa ni bilo nobenega kuharja!« Mlatili so po njem. »Kdo nas je hajkal! Kaj, kurba bela, kdo nas je hajkal?« Med ležečimi telesi sem tiščal glavo v tla in se bal, da me pokličejo. Dva partizana sta se približala. Prišla sta »zasliševati« nekega fanta nedaleč od mene. Potegnili sta ga iz gneče ter ga obdelovala z bikovkami, s pestmi in z nogami.

Čutil sem, kako domobranca, ki sta ležala deloma poleg, deloma na meni, drgetata od mraza in strahu. Tudi meni so šklepetali zobje, čeprav sem jih, kolikor se je dalo, tiščal skupaj.

Partizana, eden od obeh je imel oficirske našitke, sta se bližala. Ko sta se naveličala pretepati in suvati enega, sta izbrala novo žrtev. Vsak trenutek sem se bal, da bom na vrsti.

Ko sta se utrudila in nista mogla vihteti »bikovk«, s katerimi sta bila oborožena, sta na tleh ležeče žrtve brcala. Bila sta Slovenca, saj sta zavijala v čistem narečju, le ukazovala sta srbsko: »Diži se!« Potem pa sta izbrano žrtev spraševala, kdo je in od kod je doma. Preklinjala sta, da je bilo groza, nato pa nadaljevala s pretepanjem.

»Diži se!« Že sem mislil, da velja meni. Pa ni. Vstati je moral visok, mlad domobranec, ki je ležal skoraj tik ob meni.

Vprašala sta ga, od kod je doma. Bil je Gorenjec, iz Loma nad Tržičem. V našo četo je bil dodeljen šele na Koroškem, zato ga nisem poznal. Ko sta ga vprašala, kaj je bil, predno je šel k domobrancem, je povedal, da je bogoslovec.

Zdaj sta dobila partizana naenkrat spet prejšnjo moč. Zbila sta ubogega fanta na tla, pretepala, brcala, hkrati pa tako kričala in psovala Boga in Marijo, duhovnike in vse »belčke«, da je bilo strašno poslušati.

Bogoslovec iz Loma pa ni niti črhnul, le od časa do časa je vzdihnil skozi zobe. Slišal sem, kako je sre-

di udarcev šepetal: »Jezus! Jezus, Marija ...« Groza me je bilo, a občudoval sem njegov pogum in se spraševal, če bom imel toliko moči, ko pride vrsta name.

Pretepanje je partizana utrudilo. Le brcala sta še fanta, potem pa je eden od njiju zažvižgal. Odgovorilo mu je glasno lajanje. Iz teme je planil velik volčjak.

»Lezi na hrbet! Svinja bela!« je brcnil partizan na tleh ležečega fanta in nato velel psu, naj ga čuva. Pes se mu je renče vzel na prsi in legel nanj, tako da mu je gobec počival na fantovem vratu. Komaj se je bogoslovec premaknil, že je zverina zarenčala. Ležala sta prav blizu mene.

Kasneje, pol življenja kasneje, sem izvedel, da je bilo tistemu mlademu bogoslovcu iz Loma ime Tone in da se je pisal Perne. Predno je stopil v Misijonsko družbo in nato v bogoslovje, je deloval apostolsko kot mladev v dijaški Katoliški akciji.

Pri domobrancih je bil bolničar.

Partizana sta svoje »zasliševanje« s tem končala. Skupaj z ostalimi, ki so opravljali isti posel na drugih koncih našega štirikota, sta odšla pogledat, kako se »zabavajo«, tako sta rekla, tovariši z domobranskimi oficirji, ki so jih imeli zaprte v neki baraki. Ko smo slišali, da so odšli, smo se oddahnili. Zavladala je tišina, le prav blizu sem še poslušal renčanje psa na ubogem bogoslovcu, dokler me ni premagal spanec.

Še enkrat sem videl naše oficirje. Ne spomnim se, če je bilo naslednji dan ali dan kasneje, ko so jih peljali mimo nas čez dvorišče. Bili so pretepeni, zabuhlih obrazov, podplutih oči ... Nekateri so šepali. Gledali smo jih. Mnogi od njih so se ozrli po nas. To so bili naši častniki - a nikogar nisem mogel prepoznati po obrazu.

Molče smo se gledali. Bilo je slovo brez besed.

Dalje prihodnjič

PRESENETLJIVA SKRIVNOST VIC

KO PRIDE SMRT

Prevedel in priredil STANE SNOJ (5)

Kakšno vlogo ima spokorjenost ali kesanje ob smrtni uri?

Spokorjenost je zelo važna. Grehi so nam odpuščeni, časna kazen zaradi njih pa ostane. Da prejmemo ob smrtni uri popolni odpustek, kar bi pomenilo iti naravnost v nebesa, moramo biti prosti vsake navezanosti na greh.

Sestra Emmanuel spet pove poučen primer, ki ji ga je povedala Marija Simma.

Nekoč so jo prosili, da bi poizvedela o neki ženi, ki je umrla v železniški nesreči. Njeni sorodniki so mislili, da je zaradi grešnega življenja pogubljena. Neka duša je povedala Mariji, da se je žena rešila, ker je takole

govorila Bogu: »Prav imaš, ko mi jemlješ življenje, tako te vsaj ne bom mogla več žaliti.« Te besede so ji na mah izbrisale vse grehe. To ne pomeni, da duša ne bi šla skozi vice, izognila pa se je peklju, katerega je verjetno s svojim življenjem zaslužila.

Ta primer pokaže, da more rešiti duše ob smrtni uri tudi en sam trenutek ponižnosti in kesanja.

Ali je v trenutku smrti, preden nastopi večnost, to je v času med navidezno in realno smrtjo, še kaj časa in priložnosti za spreobrnjenje za človeka, ki je živel vse življenje v grehu?

Da, Gospod dá na razpolago vsakemu nekaj trenutkov, da obžaluje svoje grehe in se odloči: ali sprejme Božjo ljubezen ali pa jo odkloni. V tistih trenutkih vsakdo vidi »film« svojega življenja.

Poznala sem nekega človeka, ki je dejal, da veruje v Cerkveni nauk, ne pa v večno življenje. Nekega dne je hudo zbolel in bil že v globoki nezavesti. Sam sebe je videl v neki sobi s tablo, na kateri so bila zapisana njegova dela, dobra in slaba. Potem je naenkrat izginila tabla, prav tako stene sobe in vse je postalo čudovito lepo. Potem se je zbudil iz kome in sklenil spremeniti svoje življenje.

Marija, ali se v trenutku smrti Bog razodene vsem dušam z isto intenzivnostjo?

Vsakemu je dano, da spozna svoje življenje v celoti pa tudi, kakšne vice ga čakajo. Moč, s kakršno se Bog razodeva, pa je odvisna od življenja vsakega posameznika.

Ali nas hudobni duh sme napasti ob smrtni uri?

Da, toda človek dobi milost, da se mu lahko upre in ga zavrne. Hudobni duh postane brez moči, če človek ne privoli.

To je dobra novica! Kakšna priprava je najboljša za nekoga, ki ve, da bo kmalu umrl?

Popolnoma se prepustiti Gospodu. Darovati mu vse trpljenje. Biti popolnoma srečen v Bogu.

In kako je treba ravnati z nekom, ki je na tem, da umre? Kaj

je najboljšje, kar moremo zanj storiti?

Krepko moliti in ga pripraviti na smrt. Povedati mu resnico o bližnjem odhodu.

Marija, kaj bi svetovali nekomu, ki bi sklenil od tega trenutka naprej postajati svetnik?

Biti ponižen. Ne se ukvarjati s seboj. Napuh je največja past hudobnega duha.

Marija, povejte nam, ali nekdo lahko prosi Gospoda, da bi doživel svoje vice že tukaj na zemlji in se tako rešil vic po smrti?

Da. Poznala sem nekega duhovnika in mlado žensko, oba jetična bolnika, ki sta ležala v bolnici. Ona je predlagala duhovniku, naj bi prosila Gospoda milost, da bi šla naravnost v nebesa, naj bi zato trpela, kolikor je potrebno, samo da se izogneta vicam.

Neka redovnica v bližini je poslušala njun pogovor. Najprej je umrlo dekle, malo kasneje pa še duhovnik. Ta se je prikazal redovni sestri in ji povedal: »Če bi imel enako zaupanje kot ta ženska, bi šel tudi jaz naravnost v nebesa.«

PREBIVALCI VIC

Ali je več stopenj trpljenja v vicah?

Da, v vicah je velika razlika v stopnji trpljenja. Vsaka duša trpi na edinstven način, kot odgovarja samo njej.

Ali verne duše vedo, kaj se bo zgodilo na svetu?

Za marsikaj vedo, ne pa vsega.

Ali vam včasih duše kaj povedo, kar se bo zgodilo?

Povedo samo, da »je nekaj pred vrati«, ne pa kaj. Od njih zvem le, kar je potrebno za spreobrnjenje ljudi.

Ali je trpljenje v vicah hujše od največjega trpljenja na zemlji?

Da, toda na drugačen način.

Ali Jezus kdaj obišče vice?

Nobena duša mi tega ni povedala, pač pa, da jih pogosto obišče Mati Božja. Nekoč sem vprašala verno dušo, če bi mogla poiskati dušo, za katero so me vprašali, pa je odgovorila: »Ne, edino Mati usmiljenja nam govori o drugih dušah.«

Tudi svetniki ne obiskujejo vic. Pač pa angeli: npr. nadangel Mihael... Poleg tega ima vsaka duša ob sebi svojega angela varuha.

In kaj delajo angeli v vicah?

Pomagajo prenašati trpljenje in tolažijo. Duše jih lahko vidijo.

Mnogo ljudi danes veruje v ponovno utelešenje. Kaj pravijo duše o tem?

Duše nam pravijo, da nam Bog dá samo eno življenje.

Nekateri mislijo, da eno življenje ne zadostuje za spoznanje Boga, da ni dovolj časa za resnično spreobrnjenje, češ da to ni pravično. Kaj bi jim vi odgovorili?

Vsi ljudje imajo notranji glas (vest). Čeprav ne živijo po svoji veri, spoznavajo Boga kot nekaj samo po sebi umevnega. Ni človeka, ki ne bi veroval! Bog je dal vsakemu človeškemu bitju notranje spoznanje, da loči med dobrim in zlim. S to vestjo se lahko zveliča vsaka duša.

Kaj pa se dogaja s samomorilci? Ali vas je kdaj obiskala kakšna taka duša?

Doslej ne poznam primera kakšnega samomorilca, ki bi se pogubil. To seveda ne pomeni, da ga ni. Pogosto pa mi rečejo duše, da so imele več krivde tisti iz njihove okolice, ker se niso zanimali zanje ali pa zaradi obrekovanja.

Nato je sestra Emmanuel vprašala Marijo Simma, če so duše tistih, ki so si vzeli življenje, to obžalovale. Pritrdila je in rekla, da je velikokrat vzrok samomora kakšna bolezen.

Te duše obžalujejo to dejanje, ko zrejo na stvari z božjega vidika. Zavedo se, koliko milosti bi prejele v teku življenja, ki so si ga skrajšale s samomorom. Vidijo tudi vse duše, katerim bi lahko pomagale, ko bi darovale Bogu življenje, kot ga jim je odmeril Bog. Najbolj jih pa boli, ko

SLOVO

JUSTINA JERAM, Buenos Aires

Ljubljeni bratje in drage sestre,
prišel ločitve je žalostni čas.
Solza bridkosti nam kaplja na lice,
morda zdaj zadnjič si zremo v obraz.

Smo zgodaj spoznali trpljenje življenja,
vsa žalostna bila je naša mladost.
Le bratska ljubezen je skromno sladila
nam pezo življenja, njegovo bridkost.

Ločilo nas bode zdaj morje široko,
ločile planjave, visoke gore,
a bratska ljubezen bo večno vezala
čez širne daljave srce na srce.

Oj zbogom, oj zbogom zdaj bratje, sestrice!

Več sreče nakloni Vam dobro nebo!
Predaleč odhaja sestra po svetu
in zadnjič Vam stiska rokó za slovo.

Aj, oče predragi, ne plakaj tak silno,
saj težje od Tebe, jaz jemljem slovo.

Glej, Ti si navajen: veliko trpljenja
v teh letih je prišlo in čez Te prešlo.

Tvoj blagoslov nesla čez morje globoko
in v duhu ostala bom vedno s Teboj.
Ne boj se za mene: saj vem, da molitev
bo Tvoja hodila zvesto za menoj.

In zdaj, draga mati, ki zemlja Te krije,
to misel, daj, sprejmi v slovo in spomin:
Tvojo svetlo podobo bom v srcu nosila,
na grobu pa rasel bo moj rožmarin.

vidijo, koliko dobrega bi lahko še storile,
pa ga niso, ker so si skrajšale življenje.
Kadar je vzrok samomora bolezen, je
seveda stvar drugačna.

**Ali so vas kdaj obiskale duše tistih,
ki so si vzeli življenje z drogami?**

So, taki, ki niso pogubljeni. Za druge
ne vem. Vse je odvisno od vzroka, zaradi
katerega so uživali droge. Toda trpeti
morajo v vica.

Drugič dalje

Duhovno življenje je objavilo

MAJ

PRED 70 LETI (1935)

V drugi majski številki DŽ in na drugi strani platnic urednik Josip Kastelic predstavi tiskovino s temi besedami: »**Duhovno življenje** je slovenska izseljenska splošno prosvetna tedenska družinska revija, ki si je osvojila kot vodilo tale načela: izbrana vsebina stalne vrednosti – številni in najboljši sodelavci – pesmi in povesti – poljudno znanstveni sestavki – socialne razprave – življenje slovenskih izseljencev – slavospevi lepote slovenske zemlje – opisi tujih ljudi, navad in dežel – vse kar spada v skrivnostno duhovno kraljestvo lepega, dobrega in resničnega – edina redna tedenska slovenska dopisna šola Naš mladi rod – Ženski vestnik – službeni vestnik Slovenske katoliške misije za Južno Ameriko – mnogo slik – fin papir – nizka cena – letno okrog 1500 strani.« Na predzadnji strani ovitka nadaljuje: »Nad 500 izvodov našega lista pošiljamo vsak teden v domovino, kjer je po pravici zbudil splošno zanimanje. Veliki ljubljanski dnevnik Slovenec ga imenuje na primer 'prekrasno urejevano slovensko izseljensko družinsko revijo'. Tudi Vi ne morete napraviti svojim domačim z majhno žrtvijo večjega veselja, kakor če jim naročite naš list, ki jih bo obiskoval vsak teden in jim obširneje in temeljiteje govoril o Vaši novi domovini, kakor še tako pogosta in obširna pisma.«

Uredništvo DŽ se je preselilo z dosedanje lokacije na ulici Avalos 250, na novo na ulici Condarco 545. Zaradi urejevanja novih prostorov je revija izšla z enotedensko zamudo, a v povečanem obsegu. Objavila je **Spomenico slovenskih izseljencev v Južni Ameriki** prvega slovenskemu izseljenskemu kongresu, ki se bo predvidoma začel 1. julija v Ljubljani. Spomenica vsebuje deset poglavij, večinoma s številnimi podpoglavji. Podpisujejo jo Bratovščina živega rožnega venca, Gospodarsko podporno društvo Slovencev, Slovensko prosvetno društvo in Jugoslovansko društvo Kosovo. Nepodpisan avtor (najbrž Josip Kastelic) dopolnjuje tematiko s svojimi opombami k raznim poglavjem. Tako, na primer, k podpoglavju 5 f, ki pravi: *Pogoji za versko in moralno življenje med izseljenci so v splošnem najslabši*, pripominja: »Večina slovenskih izseljencev prihaja iz versko-kulturno-socialno čisto določene okolice naše vasi, kjer ima trdno oporo v ustaljenih življenjskih navadah, katerih posameznik na veliko ne more spreminjati, niti če bi hotel. V tujini mu ta opora naenkrat zmanjka. Eno je ostati pošten v domači vasi, kjer vpliva na človeka Cerkev, šola, javno mnenje, nekaj drugega pa je vzdržati se v brezobzirnem in vsestransko sovražnem svetu. Kar velja posebno za naša dekleta, in prav posebej za naša dekleta v mestu Buenos Aires, ki je znano kot najnemoralnejše vlemesto na svetu. Te zadeve bi bilo treba obravnavati na posebni nejavni seji izseljenskega kongresa, ki bi se je udeležili zlasti duhovniki in zdravniki.«

PRED 60 LETI (1945)

V LOURDESU NA BOŽJI POTI

Zadnjo nedeljo v maju so Slovenci romali v Lourdes. Zbralo se je kakih 800 rojakov. Izseljenski dušni pastir Janez Hladnik jih je spomnil na dolžnost hvaležnosti »katero imamo, ker smo bili tako nezasluženo rešeni strahot, katere je trpela domovina. Naj bo naša hvaležnost v tem, da bomo vneto molili za tiste, katerim pomagati ne moremo in da imejmo velikodušno srce za pomoč bratom, ki so v tiski.« Spomnil jih je tudi na dolžnost velikonočne spovedi in sv. obhajila. »Dobili smo od doma pismo duhovnika, kateri je takoj po novi maši doživel vse grozote in preganjan kot divja zver na skrivaj vršil svojo duhovno dolžnost. Samo najbolj goreči verniki so vedeli za skrivni kraj zbiranja k sv. maši v nočnih urah in od daleč so prihajali, ure in ure in v smrtni nevarnosti, kajti če bi jih pri skrivni službi božji zalotili Hitlerjevi biriči, bi bilo gorje. Pa so vse to tvegali in bili nepopisno srečni, da so mogli spet enkrat očistiti svojo vest in prejeti sveto Hostijo in z njo vsemogočnega Prijatelja, ki je narod krepil v strašnih dneh preganjanja. Pač so nam ti globokoverni rojaki glasen opomin, da ne zanemarimo mi naše lastne duše in poskrbimo, da prejmemo božji kruh, kot je dolžnost in potreba.«

PO ARGENTINI SEM IN TJA

Janez Hladnik je letos obiskal rojake v El dorado v provinci Misiones. Kot drugod v Argentini, so ga tudi tu lepo sprejeli. Hladnik pripominja: »Rojaki, kateri žive v notranjosti, znajo vse bolj ceniti tudi naše časopisje, tako sem videl. Ko bi vsi Slovenci v Argentini imeli samo en del tistega razumevanja za potrebe našega tiska, bi bili lahko ponosni Slovenci na naše časnikarstvo. Saj

komaj čakajo na Slovenski list in na Duhovno življenje in ni jim žal tistih malih grošev, ki stanejo naše publikacije. Tudi dvojno bi plačali, samo da ostanemo na potrebni višini, ne tako kot tisti večni godrnjač, kateri na naš list niti naročen ni, kateri ne da počenega groša za naše delo, pa širokoustno kritizira in podcenjuje, kot vsak gobeždač, ki samo samega sebe ceni in hvali, čeprav je ravno najmanj vreden cene in hvale. Rojaki v El dorado pa vsi dajo glasno priznanje našemu delu in so mi marsikatero besedo vzpodbude dali za Slovenski list in Duhovno življenje in tudi zvesto poravnali svoje nove naročnine in morda kak zastareli dolg in še za naprej!«

DRUŠTVO SAMOPOMOČ SLOVENCEV

Na občnem zboru so bili izvoljeni: za predsednika Ivan Močnik, za podpredsednika Ivan Pleško, za tajnika Franc Tomelj, za podtajnika Lojze Marušič, za podblagajnika Anton Žnidaršič; ostali odborniki so Franc Rijavec, Martin Kirar in Lojze Kozoglav; pregledniki so Franc Intihar, Ivan Sterle in Anton Ules; v širšem odboru so še Andrej Berginc, Ivan Lozar, Franc Žnidaršič in Franc Dovgan. Nadzorni odbor sestavljajo Franc Uršič, Vinko Rogelj in Anton Podlogar, bolniški odbor pa Jože Koželj, Ivan Mrhar, Ivan Lozar in Ivan Mulc.

V ZAGOVOR DOMOBRANSTVA

je napisal v londonskem 'Tablet' razpravo dr. Žebot. »On pojasnuje, kaj je bil povod te organizacije med Slovenci, ki so v silobranu storili nekaj v rešitev lastnega življenja in imetja in za ohranitev naroda. Pričakujemo v kratkem ta spis. Vemo, da je domobranstvo malo težko braniti, toda vemo pa tudi to, da naših bratov ne smemo obsojati, ker nismo doživeli na lastni koži, kar je nje poglavalno v bratomorni boj. Domobranci pravijo za vsako ceno ohraniti narod, brez ozira na osebne žrtve

Partizani pa menijo: glavno je, da zmaga ideja, čeprav narod pogine. Kdo ima bolj prav?«

PRED 50 LETI (1955)

1: Na občnem zboru *Družabne pravde* so bili izvoljeni naslednji: Lojze Erjavec, predsednik; Edi Skulj, blagajnik; Pavle Homan, gospodar; v nadzorni odbor sta bila izvoljena Pavle Masič in Janko Arnšek, v razsodišče pa Albin Magister. Še od prej ostanejo v odboru dr. Ivan Ahčin, Jože Jonke, Lado Lenček CM, Janez Šest, Anton Godec, Maks Jan in Rudolf Smersú.

8: Dekleta, organizirana v **SDO**, so imela **sestanek** v Colegio Ana Janer na Floresu, kjer so poslušale predavanje zgodovinarja Marjana Marolta.

15: »Ob desetletnici konca strašne druge svetovne vojne, ki je pustila gomile mrličev tudi na slovenski zemlji; ob 10-letnici množičnega odhoda Slovencev v širni svet; ob 10-letnici nasilne smrti najboljših slovenskih mož in fantov, pobitih od brezbožnega komunizma na rodni tleh; v letu 36. mednarodnega evharističnega kongresa v Rio de Janeiro smo Slovenci, ki živimo v Argentini, obnovili pred podobo Matere božje v Lujanu sklep, da bomo ostali zvesti sinovi slovenskega naroda in katoliške Cerkve; da bomo vse življenje odklanjali brezbožni komunizem; da se bomo odločno upirali življenjskemu materializmu«. To je bil namen letošnjega **romanja v Luján**, katerega se je udeležilo 2000 rojakov iz vseh delov republike. Na vratih bazilike je slovenske romarje sprejel škof iz mesta Mercedes, mons. dr. Anunciado Serafini in jim nato v cerkvi spregovoril besede vzpodbude. Končal je svoj nagovor z mislijo: »Odpustite kot dobri sinovi nebeške Matere. V Luján sme romati le tisti, ki ne goji sovraštva v srcu«. Za njim je pridigal Boris Koman, kaplan iz Mar del Plate, o pomenu evharistije za krščansko življenje. Mašo je daroval Anton Orehar.

Med opoldanskim odmorom so si rojaki mogli ogledati film o kardinalu Mindszenthiju **Obtožen izdaje**, popoldne pa je pridigal župnik Franc Novak o čistosti. Procesija je bila kar v cerkvi. Udeleženci so nato podpisovali prošnjo na škofa dr. Gregorija Rožmana, naj posveti na ameriških Brezjah v Lemontu vse Slovence Marijinemu brezmadežnemu Srcu. V spomin na romanje so prejeli podobice s sliko Marije s Ptujske gore.

Isti dan so imeli romanje tudi Slovenci v Mendozi in sicer na božjo pot v Challao.

22: Drugi letni shod salezijanskega sotrudištva je bil v cerkvi Marije Pomočnice kristjanov v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejiji.

29: Na občnem zboru Mladinskega doma je bil izvoljen sledeči odbor: Maks Jesih, predsednik; Tone Javoršek, podpredsednik; Vinko Klemenčič, tajnik; Jože Vomberger, blagajnik; Franc Zupanc, gospodar. Referenti za šport so bili: za šah Ivan Tekavec, za namizni tenis Marjan Filipič, za nogomet pa Tone Avguštin. Duhovni vodja te mladinske organizacije je Janko Mernik SDB.

29: Tudi slov. rojaki so se zbrali k skupni pobožnosti vseh katoliških izseljenskih skupnosti v Argentini v stolnici na Plaza de Mayo z namenom, da počaste Mater božjo in obnovijo svojo zvestobo katoliški Cerkvi. ●

KRATKE NOVICE

SEUL – V beli knjigi, ki jo je južnokorejsko obrambno ministrstvo objavilo 4. februarja 2005, so zapisali, da bodo Združene države Amerike v primeru vojske s Severno Korejo v Južno Korejo napotile 690 tisoč vojakov. Vojaki naj bi se pridružili 30 tisoč ameriškim vojakom, ki so že v Južni Koreji, in približno 650 tisoč južnokorejskim vojakom. Ameriška vojska naj bi v Južno Korejo poslala tudi 160 vojaških ladij in 1600 letal. (Ave Maria)

iz naše kronike

METKA MIZERIT

V soboto, 5. marca, je bila v cerkvi Marije Pomagaj **MOLITVENA URA ZA DUHOVNIŠKE IN REDOVNIŠKE POKLICE**. Pobožnost se vrši skozi vse leto vsako prvo soboto v mesecu.

Od 4. do 6. marca so bile **DUHOVNE VAJE ZA FANTE**. Vodil jih je lazarist Pavle Novak.

Ko zazvoni v šoli zvonec, ZAČNO NAŠI SLOVENSKE TEČAJI svoje **ŠOLSKO LETO**. V soboto, 5. marca, smo imeli sprejemne izpite na Slovenskem srednješolskem tečaju ravnatelja Marka Bajuka. Osemtrideset deklet in fantov je bilo sprejetih na tečaj. Naslednjo soboto, 12. marca, so bili popravni in dopolnilni izpiti ter vpisovanje. Tečaj smo začeli s sveto mašo, ki jo je daroval g. Franci Cukjati, redni profesor verouka. Po sv. maši je ravnateljica prof. Neda Vesel Dolenc pozdravila vse navzoče starše, profesorje in dijake, ki jim je želela veliko uspeha pri učenju. Priporočila jim je, naj se pridno učijo in lepo vedejo pri pouku.

V nedeljo, 13. marca, je bila **ZAČETNA PRIREDITEV SLOVENSKE OSNOVNOŠOLSKIH TEČAJEV**. Sv. mašo je daroval prelat dr. Jure Rode. Nato so se starši, otroci in učiteljstvo zbrali v dvorani škofa Rožmana. Vse navzoče je pozdravila šolska referentka Zedinjene Slovenije Ani Klemen. Sledila je otroška **IGRA OSTREŽEK**, ki so jo predstavili učenci Balantičeve šole iz San Justa. Ostržek je lutka, ki ga je dobra vila spremenila v živega dečka. Naročila mu je, da mora biti dober in pošten. Oče ga je poslal v šolo, pa se je Ostržek izneveril naročilu in krenil na stranpot. Iz vseh stisk in zablod ga je rešila dobra vila, ki ji je obljubil, da se bo poboljšal. Čeprav se je zopet pregrešil, ga je vila rešila. Ker se je lagal, se mu je podaljšal nos. Ko je vili povedal resnico, se je tudi nos skrajšal. Še ni bilo dovolj izkušenj.

Ostržek je odšel v deželo, kjer ni bilo treba hoditi v šolo, ne biti priden in ne ubogati. Zelo se je veselil tega svobodnega življenja, kar naenkrat pa so Ostržku zrastle oslovski ušesa in rep. Murenček-vest ga je rešil neljube podobe, vrnil se je k očetu ter si vtisnil v srce tele zlate nauke: ne laži, pridno hodi v šolo in ubogaj očeta.

Igro je prevedel v slovenščino g. Albin Magister. Otroci Balantičeve šole so jo lepo igrali. Za to imata zaslugo odlični režiserki Marija Zupanc Urbančič in Danica Malovrh. Pomagal jima je Blaž Miklič. Prekrasno sceno je naredil g. Tone Oblak s pomočniki. Obleke, plesi in glasba so pripomogli, da so bili vsi navzoči navdušeni in očarani, ko so zapuščali Slovensko hišo. Bili so hvaležni nastopajočim in vsem sodelavcem, ki so pripomogli, da so doživeli tako lep pravljичni večer.

V četrtek, 10. marca, je **ZVEZA SLOVENSKEH MATER IN ŽENA ZAČELA** svoje **REDNO DELOVANJE**. Gospe so imele v Slovenski hiši sejo, ki jo je vodila predsednica gospa Pavlina Dobovšek.

Kot priprava na veliko noč so bile po naših verskih središčih 11., 17., 18. in 19. marca **DUHOVNE OBNOVE**.

V četrtek, 17. marca, je imela **Zveza slovenskih mater in žena ODSEK SAN MARTIN** sestanek, pripravo za veliko noč. Premišljevale so o veličini in tragiki velike noči in pele priložnostne pesmi. Sestanek je vodila predsednica Marjeta Smersu Boltežar.

PRAZNOVANJE VELIKE NOČI MED SLOVENC V BUENOS AIRESU. Veliki teden se začne s **cvetno nedeljo**. Po vseh naših verskih središčih, kjer imamo Slovenci svete maše, so bile za to priložnost slovesne procesije in blagoslov oljčnih vejic ter butaric, ki jih pripravijo skrbne mamice. V ►

Zgoraj in spodaj: Iz otroške **IGRE OSTRŽEK**, ki so jo predstavili učenci Balantičeve šole iz San Justa.

Rožmanovem domu je bilo po maši skupno kosilo.

V slovenski cerkvi Marije Pomagaj so bili obredi velikega tedna. **Na veliki četrtek** je daroval sv. mašo misijonar pater Lovro Tomažin za vse žive in rajne slovenske duhovnike v Argentini. Obrede je vodil inž. Janez Krajnik. Pri pridigi je pater govoril o pomenu in milosti svete evharistije, ki jo je Jezus postavil na veliki četrtek pri zadnji večerji. Ustanovil pa je tudi zakrament mašniškega posvečenja. Pater Tomažin nas je opomnil, naj goreče molimo za duhovniške in redovniške poklice, ki so med nami usahnili. Berili sta brala Dani Kocmur in Marjana Petkovšek. Pel je Slovenski pevski zbor iz San Martina pod vodstvom prof. Lučke Marinček Kastelic. Na orglah jih je

spremljala gospa Anka Savelli Gaser. Po končani sveti maši smo počastili Jezusa v sv. Rešnjem telesu. Prvo uro so molile žene in vsi, ki se pozneje niso mogli udeležiti. Drugo uro so častili Najsvetejše moške, tretjo mladina. Nabirka pri maši je bila za Vincencijevo konferenco.

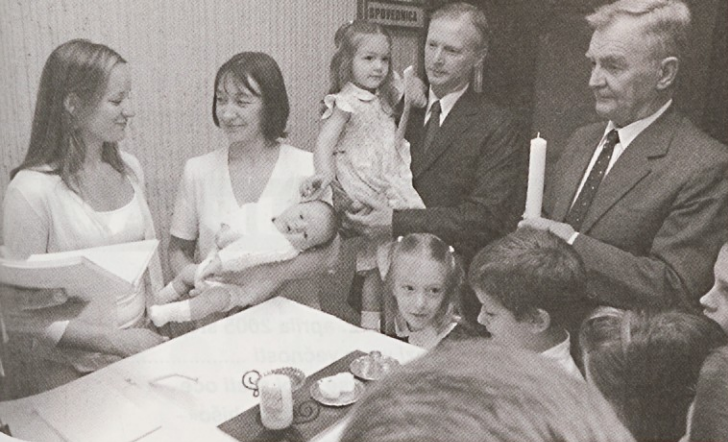
Veliki petek je dan Jezusove smrti. Obrede je opravil pater dr. Alojzij Kukovica s sodelovanjem pater Lovra Tomažina. Vodil jih je Franci Žnidar. Berili sta brala Jožko Rožanc in Marta Belec. Poslušali smo trpljenje našega gospoda Jezusa Kristusa. Pater dr. Alojzij Kukovica je pri pridigi priporočal pobožnost do Božjega Usmiljenja, kakor se je razodel Jezus sv. Favstini Kowalski. Pri češčenju križa je vsa množica vernikov šla poljubit križ. Raz-

veseljivo je bilo videti mnogo mladih družin, ki so prišle k obredom z malimi otroki. Pri obredih velikega petka je prepeval Mešani pevski zbor San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar. Posebno doživeto so peli Pasijon (kronist Andrej Grilj). Ob koncu obredov smo molili križev pot. Cerkvena nabirka je bila za Sveto deželo.

Na veliko soboto so slovenski duhovniki po okrajih Velikega Buenos Airesa blagoslovljali velikonočna jedila.

Velikonočni obredi so bili v slovenski cerkvi Marije Pomagaj ob 21. uri. Opravil jih je delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini dr. Jure Rode s sodelovanjem pater dr. Alojzija Kukovica in pater Lovra Tomažina. Obrede je vodil Tone Rode. Najprej je bilo slavlje luči, sledilo je bogoslužje Božje besede, krstno in evharistično bogoslužje - slovesna sv. maša. Berila so brali: Silvija Žnidar, Sandi Žnidar, Nevenka Godec Zupanc, Cilka Lipar in predsednik Zedinjene Slovenije Lojze Rezelj. Dr. Jure Rode je pri pridigi voščil blagoslovljene velikonočne praznike. Posebej se je spomnil bolnikov, osamljenih in ostarelih, ki se obredov niso mogli udeležiti. Spomnil se je šestdesetletnice odhoda iz domovine in vetrinske tragedije. Slovesnost obredov je povzdignilo petje Mešanega pevskega zbora San Justo pod vodstvom prof. Andrejke

Levo: PETER ŠTRFIČEK, sin Borisa in Andrejke Vombergar, je bil krščen 30. oktobra 2004 v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši. Botra sta bila Pavlinka Vombergar in Tomislav Štrfiček. Krstil je prelat dr. Jure Rode. Foto: Marko Vombergar - Desno in spodaj: Na obisku v Zarate. Lanski advent so Sanjuščani obiskali sestre Matere Terezije v Zarate. Otroci so uprizorili Žive jaslice. Foto: Lučka Oblak

gospa Pavlina Dobovšek, za mladinski referat Stanko Jelen in za zgodovinski arh. Jure Vombergar. Nato je podal svoje poročilo predsednik g. Lojze Rezelj. V imenu nadzornega odbora

Selan Vombergar. Nabirka je bila za cerkev Marije Pomagaj.

Vse tri večere je spovedovalo več duhovnikov. Rojaki so tako imeli priložnost za velikonočno spoved.

Na veliko nedeljo so bile **po vseh naših slovenskih središčih slovesne sv. maše** s petjem velikonočnih pesmi. Po nekaterih domovih so imeli skupni velikonočni zajtrk, drugje so se družine srečale ob skupni mizi z velikonočnimi dobrotami.

34. OBČNI ZBOR V SLOMŠKOVEM DOMU je bil v nedeljo, 20. marca. Vodil ga je predsednik cont. Gregor Hribar, ki je najprej pozdravil vse navzoče člane. Župnik Franci Cukjati je zmolil molitev za pokojne. Dnevni red občnega zbora je bil: odobritev dela v letu 2004 in dopolnilne volitve. Svoja poročila o delu so prebrali: tajnica Marjanka Lenarčič Dobovšek, blagajnik cont. Miha Bokalič, kulturni referent Marko Selan, gospodar inž. Miha Podržaj in družbeno-organizacijski referent lic. Martin Dobovšek. Nadalje so poročali o delu v Domu: Helena Rode, voditeljica Slomškove šole; za odsek ZSMŽ Metka Erjavec Tomazin; za mladinski organizaciji SDO-SFZ Lučka Kinkelj. Potem je poročal še predsednik cont. Gregor Hribar. V imenu nadzornega odbora je odobril delo odbora g. Herman Zupan. V odbor je vstopila Aleksandra Omahna v zastopstvu mladine in Tone Rode v nadzorni odbor. V novi poslovni odbor bo Slomškov dom vodil sledeči odbor: predsednik cont. Gregor Hribar, podpredsednica prof. Neda Vesel Dolenc, tajnica Marjana Lenarčič Dobovšek, blagajnik cont. Miha Bokalič, gospodar inž. Miha Podržaj.

Odseke vodijo: kulturni Marko Selan, družabni lic. Martin Dobovšek, obveščanje prof. Neda Vesel Dolenc, dušno pastirstvo župnik Franci Cukjati, mladinski organizaciji Aleksandra Omahna, slovenska šola lic. Helena Rode, odsek ZSMŽ Metka Erjavec Tomazin; nadzorni odbor: dr. Boris Štrfiček in Tone Rode.

58. OBČNI ZBOR DRUŠTVA ZEDINJENA SLOVENIJA je bil v nedeljo 3. aprila, v Slovenski hiši. Najprej je bila v cerkvi Marije Pomagaj sv. maša, ki jo je daroval salezijanec g. Dane Vrečar za vse pokojne člane in odbornike društva.

Občni zbor se je vršil v mali dvorani; vodil ga je predsednik g. Lojze Rezelj. Po molitvi, ki jo je opravil delegat dr. Jure Rode skupaj z navzočimi, je sledilo branje zapisnika lanskega občnega zbora. Nadaljeval se je z branjem poročil odbornikov: tajnika Toneta Mizerita, blagajničarke Alenke Jenko Godec, šolske referentke Ani Klemen. Za srednješolski tečaj je poročala ravnateljica prof. Neda Vesel Dolenc, za tiskovni referat

je dr. Katica Cukjati odobrila delo odbora in predlagala, naj člani potrdijo razrešeno odbor, kar so tudi naredili. Sledile so volitve novega odbora, ki bo vodil ZS v naslednji dobi dveh let. Odbor sestavljajo sledeči: predsednik Lojze Rezelj; podpredsednika prof. Neda Vesel Dolenc in arh. Jure Vombergar; tajnik Tone Mizerit; blagajničarka Alenka Jenko Godec; kulturni referat: Damijan Ahlin, Tone Oblak in Andrej Golob; mladinski referat: Stanko Jelen in Franci Žnidar; referat za šolstvo: Ani Klemen, gdč. Angelca Klanšek, gospa Marjana Batagelj in France Vitrih; tiskovni referat: gospa Pavlina Dobovšek, prof. Metka Mizerit in lic. Franci Markež; referat za zgodovino arh. Jure Vombergar; nadzorni odbor: dr. Katica Cukjati, inž. Jože Lenarčič in Božidar Fink; častno razsodišče: arh. Marjan Eiletz, dr. Marko Kremžar in prof. Tine Vivod. Dušni pastir pa je delegat dr. Jure Rode. Ponovno izvoljeni predsednik se je zahvalil za zaupanje in prosil vse navzoče, naj pomagajo pri skupnem delu. ●

malo za šalo...

Kaplan se pelje s kolesom po cesti, ne da bi držal za krmilo. Policaj ga ustavi in mu reče: »Vožnja brez držanja je prepovedana. Trideset pesov kazni!«

Kaplan pobožno odvrne: »Bog je moj krmar!«

Policaj na to: »Tudi vožnja v dvoje je prepovedana. Šestdeset pesov kazni!«

+

Mali Damjan je s svojimi starši na koncertu znanega čelista. Kmalu se naveliča in reče: »Čuj, očka, ali bomo šli domov, ko bo striček prežagal tisto škatlo?«

+

»Ali si vozil avto že prej, preden si se poročil z mano?«

»Seveda.«

»Kdo ti je pa takrat povedal, kako moraš voziti?«

+

»Rok, nocoj je k nam prišel angel in ti je prinesel sestrico. Ali bi jo rad videl?«

»Ali je angel še tu? Njega bi raje videl.«

+

Tinčka boli zob in že celo popoldne stoka. Mama se je tega naveličala, zato mu pravi:

»Jutri zjutraj bova šla k zobozdravniku, da ti izdere ta zob!«

»Ne grem, mama. Bojim se!«

»Kaj se boš bal! Ali se spomniš, kako pogumen si bil, ko ti je zdravnik naredil šest šivov na razbitem kolenu?«

»Ja, mama, ampak takrat sem lahko stisnil zobe...«

+

»Mihec, kako si mogel priti v šolo brez pisala?«

»Pozabil sem ga doma...«

»To se ne sme zgoditi. Kaj bi rekel o vojaku, ki bi šel na vojno brez puške?«

»Da je general!« izstrelil Mihec.

+

»Ati, povej, ali se bojiš volka?«

»Ne, niti malo...«

»Ali te je strah medveda?«

»Kje pa!!«

»Ali bi se ustrašil leva?«

»Mislim, da čisto nič...«

»Se pravi, da se bojiš samo naše mame!«

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Laž je postala naš kruh vsakdanji.
- Mojemu sosеду gre tako dobro, da sem začel verovati v njegovega Boga.
- Ne hitite v prihodnost, tam vas čaka reciklirana preteklost.
- Kaj pa, če Diogen s svečo ob belem dnevu ni iskal človeka, ampak človekove pravice?
- V starih časih so ljudje umirali od starosti. Moderna medicina nam nudi množico imenitnih novih smrtnih bolezni.
- Nekateri hočejo priti v Evropo via Amerika.
- Politiki mešajo karte na mizi, delijo jih pa pod mizo.
- Verjemite lažnivcem; prikupili se jim boste.
- V sodobnem svetu širino duha zlahka nadomestite z globino denarnice.
- Oblastniki nam vržejo kost zato, da bi obdržali tisto okoli nje.
- Iz jabolka razdora bo slab štrudl.
- Kar so iskali, to smo dobili.

KJE JE KAJ

Zbogom, Janez Pavel II.!	97
Papež je 2. aprila 2005 stopil skozi vrata večnosti	98
»Naš nadvse ljubi sveti oče se je vrnil v Očetovo hišo« -	
Uroš Urbanija	98
Papež nas vidi in blagoslavlja	
- Radio Vatikan	99
Papeževo zadnje pismo, namenjeno Mariji in Polski	101
Slovinci na pogrebu papeža Janeza Pavla II. v Rimu -	
Andrej Poznič	102
In Memoriam - Andrej Poznič	102
Oporoka Janeza Pavla II.	104
Od tega je 60 let... - Lojze	
Kukovica	106
Nameni Apostolata molitve za maj	107
Marija Mazzarello - Silvester Čuk ..	109
Protikatolištvo je v Evropi postalo nov fanatizem	109
V poganskem svetu - Marko	
Kremžar	110
Alahova vojna z Zahodom -	
Ambrož Kodelja	112
Vprašujete - odgovarjamo -	
Lojze Kukovica	112
Lakota - Michel Quoist -	
Prevedla Metka Mizerit	114
Stanovanje - Michel Quoist -	
Prevedla Metka Mizerit	115
Zaupajmo v življenje!	116
Predstavitev knjige Letopis 1947-1997 - Jure Vombergar	117
50 let slovenskega dušnega pastirstva v Argentini - Matjaž Rustja ...	117
Rešena po čudodelni svetinji naše ljube Gospe - Mara Pleško	118
Leto brez sonca - Marko Kremžar ..	119
Ko pride smrt - Prevedel in priredil Stane Snoj	121
Slovo - Justina Jeram	123
Duhovno življenje je objavilo	123
Iz naše kronike - Metka Mizerit	125

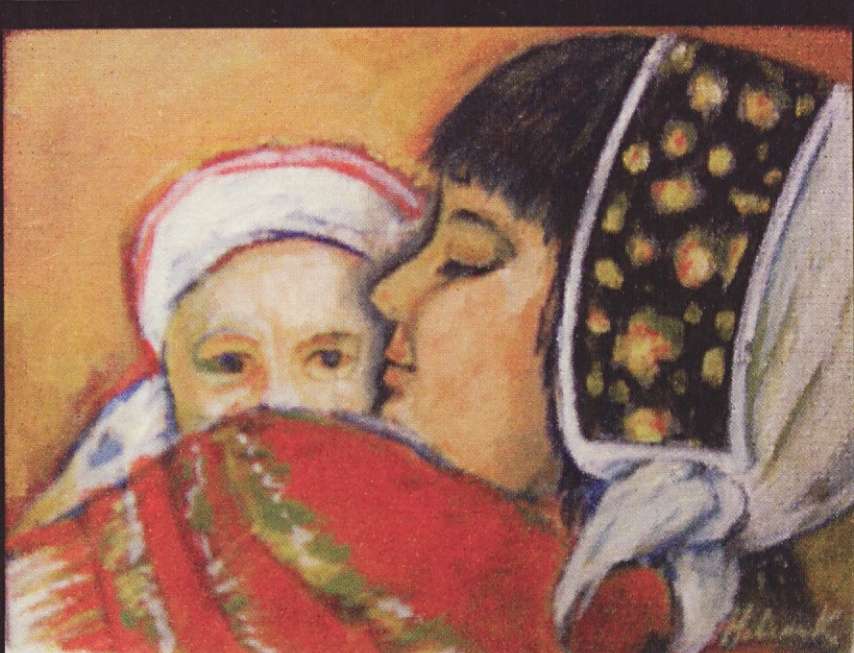
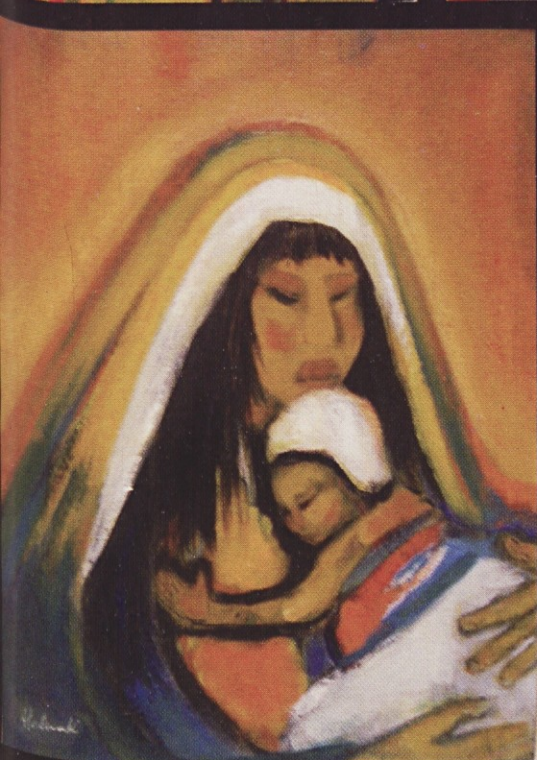
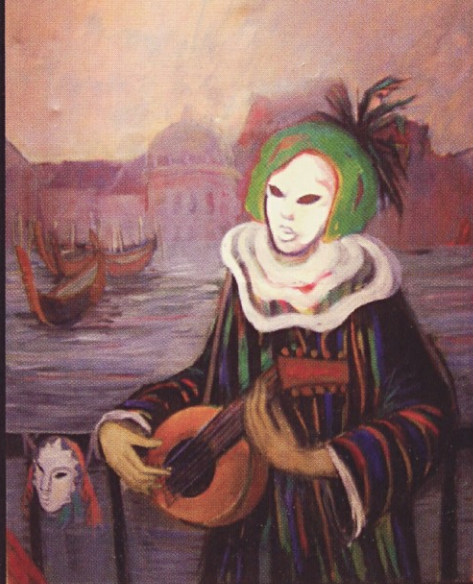
DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVija - Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo

Direktor: mons. dr. Jure Rode - **Urednik:** arh. Jure Vombergar - **Članica uredniškega odbora:** Metka Mizerit - **Tehnični urednik:** Stane Snoj - **Grafično oblikovanje:** Rozka Snoj - Ramón L. Falcón 4158, C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - E-mail: dusno_pastirstvo@ciudad.com.ar - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - **Tisk:** Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - E.E.U.U. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar

POVERJENIKI: ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. - **ZDA:** Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA - **KANADA:** Rado Krevs, 75 Trowell Ave, Toronto M6M, 1L5 Canada. - **ITALIJA:** Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia - **Gorica:** Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. - **AVSTRIJA:** Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA: ARGENTINA: po raznašalcih: \$60; po pošti: \$75 - **OBMEJNE DRŽAVE:** 85 dol; brez Stezic: 60 dol - **AMERIKA:** 100 dol; brez Stezic: 65 dol - **OSTALE DRŽAVE:** 115 dol; brez Stezic: 70 dol - Pošiljanje po več izvodov skupaj zniža poštno stroške - **Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime:** Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina

HELENA KLEMENC: Od zgoraj in od leve: 1. Gledališki prizor (akril) - 2. in 3.: Diptih Beneški pust (olje) - 4. Indijanska mati (olje) - 5. Nedožna leta (akril, slika podarjena njeni mami pred smrtjo) - 6. Janko in Metka... (olje) - 7. Jesen (akril)

PRAZNOVANJE VELIKE NOČI v Našem domu v San Justu.

Foto: Marko Vombergar

Comiso
Argentina
Suc. 7 Bs. As.
FRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 6395
TARIIFA REDUCIDA
Concesión Nº 2560

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena. Director: Mons. dr. Jorge Rodó
Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual Nº 90-877
Impresión: Talleres Gráficas VII KO S.R.L. - Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires - Argentina